

Prácheňské muzeum v Písku v roce 2023

Zpráva o činnosti

ISBN: 978-80-86193-81-6

Vážení přátelé a příznivci Prácheňského muzea v Písku!

Máme za sebou rok 2023, rok, který pro naše zařízení málem znamenal katastrofu obrovských rozměrů, ale nakonec všechno poměrně dobře dopadlo. Zkrátka, v pondělí 6. března, nedlouho po 13. hodině, vypukl požár v depozitáři v dochovaném západním křídle hradu, přímo nad rytířským sálem. Ředitel s etnografem se v tomto depozitáři krátce před tím nacházeli, zhasli, zamkli a přesunuli se pracovat do jiných depozitářů v podkroví. Vtom přišla informace, že signalizace hlásí požár v tomto prostoru. Protože nikde nic viditelného nebylo, sdělili službě, že se jedná o falešný poplach a šli do pokladny zjistit víc. Do toho přicházejí informace o aktivaci dalších hlásičů a ředitel běžel nahoru znovu zjistit situaci. Tam už bylo cítit kouř a hasiči, kteří na nic nečekali, již natahovali z cisteren na náměstí hadice. Vše se odehrálo v několika minutách. Hasiči požár poměrně rychle lokalizovali, použili prostředky citlivé k uloženým předmětům i k památkově chráněnému objektu. V depozitáři byl uložen historický nábytek a další předměty, převážně rozměrnější, z podsbírky etnografické. Naštěstí zcela shořely jen dva sbírkové předměty, několik truhel bylo více či méně poškozeno, ale prakticky veškeré uložené předměty se nacházely pod vrstvou mastných sazí. Hasiči při zásahu také prosekali strop, což byl záklop mezi trámy – latě pobité zesponu deskami. Právě tyto desky později způ-

Pondělí 6. března 2023 13:40.

Až z cisteren na Velkém náměstí přiváděli hasiči vodu do půdních prostor západního křídla bývalého hradu.

Hasiči při likvidaci požáru v depozitáři muzea.

sobily poprask: byl vysloven názor, že obsahují azbest, což by zcela změnilo situaci. Azbest je v současnosti považován za vysoce nebezpečnou látku a na manipulaci s ním je třeba dodržovat velmi speciální pracovní postupy. Naštěstí se po čase ukázalo, že se o azbest nejedná, a všichni si oddechli... Zásah měl ovšem dohru v řízení dotčených orgánů, přijela vyšetřovací skupina, která zjišťovala veškeré revize, jež ovšem shledala v pořádku. Expertízou se zjistilo, že příčinou vzniku požáru byla technická závada na elektroinstalaci zářivkového stropního svítidla umístěného na obvodové stěně v prostoru depozitáře. Cizí zavinění či nedbalost byly vyloučeny. V souvislosti s požárem v depozitáři etnografie jsme museli část předmětů vystěhovat. K tomu účelu jsme si pronajali další objekt v bývalém muničním skladu u Vráže. Na opravu stropu byl zpracován projekt a v roce 2024 dojde k rekonstrukci celého prostoru.

Na druhé straně nám ovšem udělalo radost výrazné zvýšení návštěvnosti, a to o více než čtyři tisíce osob ve srovnání s rokem předcházejícím a zároveň to byla nejvyšší návštěvnost za posledních mnoho let. Výrazně vyšší čísla nacházíme u položek návštěvníků stálých expozic a výstav v hlavní budově, v Heydukově památníku, na školních programech i na přednáškách. Celková návštěvnost za rok 2023 na všech muzejních akcích, do čehož počítáme samozřejmě i přednášky odborných pracovníků mimo mateřskou organizaci (zde ovšem pokles) činila 35 827 osob. Je nepochybně výsledkem skvělé práce celého kolektivu.

Pietního aktu u hrobu Adolfa Heyduka se zúčastnili zástupci píseckého muzea i básníkova rodiště obce Předhradí.

Pojďme se podívat na jednotlivé akce. Výstav připravili muzejníci celkem 23. K vybraným se uskutečnily komentované prohlídky a těch bylo 19. V přednáškovém sále hovořilo k posluchačům 23 odborníků. Své návštěvníky si našly tři *Literární odpoledne* v Heydukově památníku, dílnička v Protivínském muzeu během městských slavností, *Vítání ptáčího zpěvu* v píseckých parcích, *Festival ptactva* i prázdninové kroužkování ptáků na Řežabinci, komentované prohlídky expozic muzea v rámci festivalu *Jakou barvu má Písek*, *Muzejní noc*, *Abeceda tradičních řemesel*, *Burza minerálů*, kolokvium odborné veřejnosti o významu nálezů Svatého Hřebu v Milevsku či vzpomínka k výročí narození PhDr. Augusta Sedláčka.

Na přelomu ledna a února jsme do Malých výstavních síní nainstalovali mimořádnou krátkodobou výstavu nazvanou *Dálnici do pravěku*. Reflekovala několikaletý výzkum našich archeologů při výstavbě části dálnice na našem okrese. Protože veřejnost se o archeologii obecně dost zajímá, dorazilo množství návštěvníků do muzea i v tomto netradičním termínu. Na začátek sezony jsme pro všechny výstavní prostory zvolili téma, které by se mohlo zdát trošku lascivní – ale nebylo. V Galerii muzea se zájemci dozvěděli o milování v přírodě, Malé výstavní síně zaplnily předměty lásky našich předků, kterými prolínal jeden skutečný milostný příběh. Obě výstavy doplnilo několik komentovaných prohlídek, na *Milování v přírodě* se objednala řada školních kolektivů. A téma lásky vhodně doplnila malá výstava v Chodbě knihovny, nazvaná

Květinová muzejní noc.

Květomluva – květiny ve výtvarném umění. Na ni navázala i *Květinová muzejní noc*. Uskutečnila se v pátek 26. května od 19 hodin a kromě několika komentovaných prohlídek výše zmíněných výstav byla hlavním motivem historická aranžmá květin v Rytířském sále, které pro nás připravil odborník na tuto problematiku, Slávek Rabušic. A tak mohli návštěvníci vidět, jak se živé květiny aranžovaly v gotice, v renesanci, v rokoku, v klasicismu, v empíru, či v secesním období. Nechyběly kreativní dílny pro děti, malování svíček, kování růže, výroba skleněných květů či květinové tisky na textil. O folkovou hudbu se postarala skupina Florecitas a na spodním nádvoří byl tradiční zájem o muzejní hospůdku.

Obrovský zájem byl o zcela mimořádné vystavení nálezů Svatého Hřebu, objevenému před nedávným časem v areálu milevského premonstrátského kláštera. Bylo naplánováno na období části Svatého týdne a počínajících velikonočních svátků od 7. do 16. dubna. Vše se událo za přísných bezpečnostních podmínek ve spolupráci s Policií ČR, a to díky vzácnému pochopení Královské kanonie premonstrátů na Strahově (opat kláštera J. E. P. ThLic. PhDr. Daniel Peter Janáček, O. Praem., Ph. D.) a Jihočeského kraje. Hřeb a další drobné artefakty z místa nálezů byly vystaveny v působivém prostředí Galerie českých panovníků. Mimořádnost této akce byla především v tom, že Svatý Hřeb byl v našem muzeu prakticky poprvé prezentován veřejnosti, a patrně se s jeho vystavením jinde na dlouhou dobu nepočítá. Zájem byl též o od-

Svatý hřeb z Milevska v adjustaci pro píseckou výstavu.

borné kolokvium, které se v naší přednáškové síni k okolnostem nálezů uskutečnilo, stejně jako přednáška pro širokou veřejnost.

Ústřední výstavou hlavní návštěvnické sezóny byli *Skálové – živobytí malby v 19. století*, v níž se její autoři (Bc. M. Měříčková a Mgr. B. Bernášek) úspěšně pokusili zdokumentovat píseckou malířskou rodinu Skálů. Závěr roku pak vyplnila přehlídka českého portrétního umění ze sbírky soukromého sběratele MUDr. Jiřího Hořavy, nazvaná *Pojďme mezi lidi*. Rozhodně patřila k tomu nejlepšímu a nejkvalitnějšímu, co jsme za několik desetiletí nabídli návštěvníkům, a to byl také důvod, proč jsme mimořádně zrušili plánovanou vánoční výstavu a tuto prodloužili až do konce kalendářního roku. Její autor k ní sám připravil a vlastním nákladem vydal obsáhlý katalog. Příjemná byla i vernisáž na nádvoří muzea, na kterou přijeli zazpívat členové bývalé kapely Spirituál kvintet – Zdeňka a Jiří Tichotovi a Jiří Holoubek. *Výstava jednoho dne* na parkánech muzea proběhla letos pouze jedna a byla věnována fotografovi Janu Vávrovi. I mnohé další výstavy by jistě stály za obsáhlejší zmínku, bude o nich ještě řeč na jiných místech této ročenky.

Od podzimních měsíců roku 2022 jsme začali pozorovat v akváriích s živými rybami jednak výrazné zakalení vody, jednak zvýšení plísní na samotných rybách. Obraceli jsme se na různé odborníky, každý radil něco jiného, ale vzácně se shodovali v pořízení nového filtru. Po různých

konzultacích jsme navázali spolupráci s Prof. Ing. Janem Kouřilem, který před desetiletími pomáhal nejen duchovnímu otci, ale i realizátorovi této živé expozice, RNDr. Karlu Peclovi, a Ing. Richardem Vachtou. Ti navrhli nový filtrační systém, pro každé akvárium zvlášť, začali přivážet nové ryby a pokoušeli se zavést nové pořádky v prezentaci ryb. Bohužel jejich snaha nebyla příliš korunována úspěchem a expozice se po celý rok 2023 potýkala s problémy. Jindřichu Kurzovi, který o ryby dlouhodobě pečuje, pomáhali kolegové Petr Náděje a Jan Vondrášek a postupně se, doufejme, daří celou expozici vracet do původní dobré kondice.

V průběhu roku byl pořízen nový nábytek do některých kanceláří, staré zářivky nahrazeny novými LED světly, také pavlán získal nové osvětlení. Konečně zde došlo k instalaci vitríny s modelem předpokládaného původního stavu Kamenného mostu. Z důvodů těžkého vzduchu v horkých dnech jsme některé expozice vybavili stojanovými ventilátory. Na nádvoří jsme zadali rekonstrukci mlatové cesty kolem kašny. Rovněž vozový park doznal podstatnějších změn – po pádu sněhu ze střechy před několika lety se ukázalo nutné opravit střechu auta Octavia a u Fordu Transit zase výztuhu podlahy skříně. Tradičně došlo k obměně počítačové techniky na některých pracovištích a k nákupům různých předmětů potřebných pro provoz muzea.

Do sbírkového fondu bylo zapsáno 9 715 předmětů pod 567 přírůstkovými čísly. Za nákup sbírkových předmětů jsme vydali přes 200 tisíc korun, pokud na restaurování některých předmětů nedosáhneme vlastními silami, zadáváme je specializovaným restaurátorům. Tyto práce stály přes 250 tisíc korun. Depozitáře a protivínskou expozici jsme jako každý rok nechali zaplynovat a vystavené předměty v expozicích prohlédli naši konzervátoři před zahájením sezóny. Své stálé místo našlo v depozitáři, resp. v lapidáriu torzo zkamenělého stromu, které po několik roků obdivovali návštěvníci muzea pod vstupními arkádami.

V únoru se na internetové dražbě aukční síně z Madridu objevil zajímavý obraz, o který mělo naše muzeum eminentní zájem. Šlo o dílo vlámského malíře Pietra Snayrese *Villa Horna en Bohemia*. Podle našeho určení představovala vyobrazená veduta město Písek v letech 1619–1620. Malba na plátně měla rozměry 198 × 258 cm a vyvolávací cena činila 35 tisíc Euro. K aukci došlo 28. února v pozdním odpolední. O obraz jsme stáli dva, přihazovali jsme nejprve po dvou tisících, pak po pěti tisících. Ale když cena přesáhla domluvených 50 000 euro, z aukce jsme odstoupili. Kolega Jiřík později objevil, že vydražitelem byla nadace Phoebus z belgických Anverp, která přislíbila, že v případě zájmu obraz dlouhodobě do Písku zapůjčí!

Hospodařili jsme s příspěvkem od našeho zřizovatele Jihočeského kraje ve výši 28 160 000 korun, na vybraném vstupném jsme získali 706 tisíc, archeologové svou činností vydělali 651 tisíc,

Píseční muzejníci při prohlídce štol sv. Josefa ve Vřescích.

a dalších více než dvě stě tisíc jsme získali díky schváleným grantům: *Abeceda tradičních řemesel* – 110 tisíc (Ministerstvo kultury ČR), výstava *Skálové* – 76 300 Kč (Město Písek), výstava *Pojďme mezi lidi* – 10 tisíc (Město Písek) a *Květinová muzejní noc* – 15 tisíc (Město Písek).

Jako každý rok, vydalo i v roce 2023 muzeum několik publikací. Především to byla tradiční ročenka *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022*, která obsahuje jak výroční zprávu za příslušný rok, tak řadu studií a statí, jejichž autory jsou pracovníci či spolupracovníci muzea. Dále vyšla z pera muzejního knihovníka Bohumíra Bernáška publikace *Skálové* a k dalším výstavám několik drobných katalogů: *Milan Kohout – Setkávání* (Martina Měříčková), *Písecké devadesátky* (Zdeněk Duda), *Ateliery Langhans Písek* (Zdeněk Javůrek) a *Otakar Kavalír – Akvarely z Písku a okolí* (Martina Měříčková).

Od 1. listopadu jsme rozvázali smlouvu s firmou Happytechnik, která pro nás zajišťovala mnoho roků IT služby. Nahradila ji písecká firma Algorit.

Pro velký úspěch muzejní exkurze na Chýnovsko, která se uskutečnila v roce 2022, se zájemci z řad píseckých muzejníků vydali na Soběslavsko, kde si prohlédli tamní muzea, kostely, knihovnu, dále několik blatských vesnic včetně borkovické naučné stezky. Spalo se opět v chatkách na Soukeníku, druhý den se skupina nadšenců přemístila do ratibořicko-vožického stříbrorudného revíru, kde u Vřesců prošli dědičnou odvodňovací štolou Josef z roku 1877. Ti, kteří nenašli odvahu, odjeli do Tábora na prohlídku města a Husitského muzea.

Jiří Šebestian ve zlatém hřebu výstavy *Milování v přírodě*.

Etnograf muzea Jan Kouba s autorem výstavy o Žďákovském mostě.

Komentovaná prohlídka výstavy *Skálové*.

Petr Brukner při vernisáži své výstavy *Úplně obyčejný fotky*.

Jiří Hořava uvádí na nádvoří svou výstavu.

Z Výstavy jednoho dne na parkánech muzea.

Členové bývalé hudební skupiny Spirituál kvintet obohatili vernisáž výstavy *Pojďme mezi lidi*.

Milan Kohout (autor obrazu) s Jirím Řeřichou a Zdeňkem Javůrkem v reálu a na obrazu.

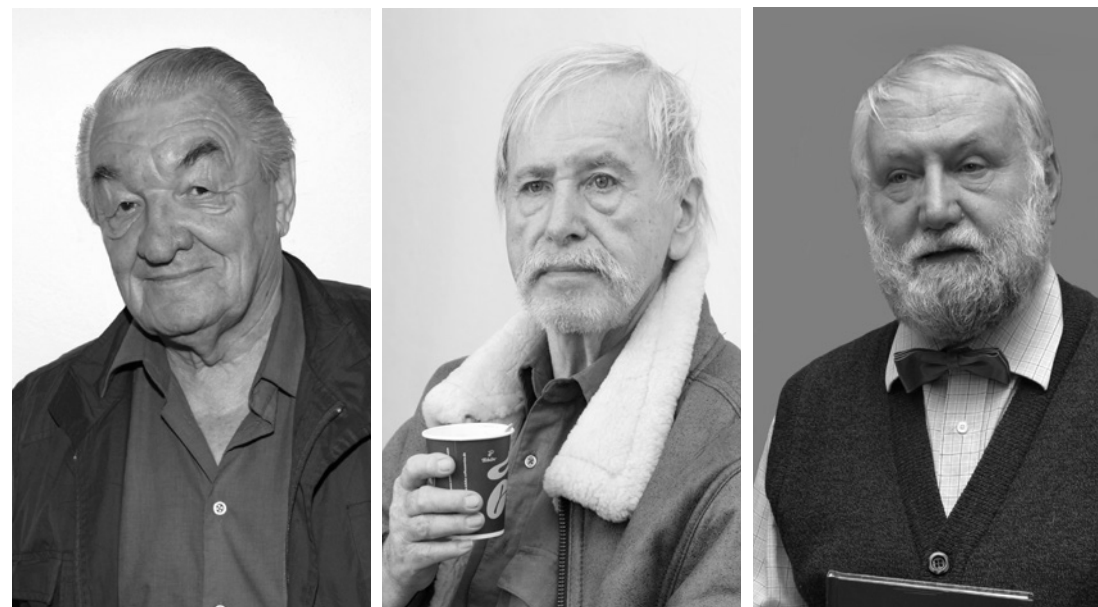

Pietní akt u hrobu bývalého ředitele muzea prof. Augusta Sedláčka.

Rok 2023 byl také rokem dvou výrazných výročí. 6. února jsme vzpomněli 100. výročí úmrtí básníka Adolfa Heyduka. Připomněli jsme si ho poměrně bohatě navštívenou přednáškou a také položením kytice u jeho hrobu na Vyšehradském hřbitově. K naší delegaci se v Praze připojila skupina z Heydukova rodného Předhradí, zpět jeli s námi do Písku a zde také navštívili výše zmíněnou přednášku. Na pokladně muzea bylo po celý rok k dispozici pamětní razítko připomínající toto významné výročí. Podobné razítko jsme připravili na počest 180 let od narození bývalého ředitele píseckého muzea Augusta Sedláčka. V den jeho 180. narozenin jsme se šli u upraveného hrobu historikova u Sv. Trojice a proslovy starosty Sedláčkova rodného města Mladé Vožice, Stanislava Větrovského a muzejního knihovníka Bohumíra Bernáška a položili květiny. Pak jsme přešli do Rytířského sálu Prácheňského muzea, kde byla připravena malá výstava o A. Sedláčkovi, a ředitelka Hvězdárny a Planetária České Budějovice Jana Tichá zde předala muzeu doklad o pojmenování planety č. 90821, objevené v září 1995 na observatoři Kleť, *Augustsedláček*. Zástupce Klubu českých turistů při této příležitosti informoval, že prof. PhDr. August Sedláček byl uveden 2. dubna 2023 do Síně slávy české turistiky. Tomuto aktu byli přítomni i zástupci Klubu Augusta Sedláčka z Plzně.

S velkou lítostí ale musíme oznámit, že v roce 2023 opustili naše řady tři dlouholetí pracovníci píseckého muzea. Prvním z nich byl Mgr. Zdeněk Jíša, který zemřel 25. dubna ve věku nedožitých 92 roků. V muzeu pracoval jako historik novodobých dějin (o něm v ročence *Prácheňské muzeum*

Zdeněk Jíša, Jiří Kloboučník a Jiří Fröhlich. Archiv PM.

v Písku v roce 2006, s. 104: Jiří Prášek – K výročí Zdeňka Jíši). 18. prosince odešel ve svých 77 letech na věčnost bývalý konzervátor muzea Jiří Kloboučník (o něm v ročence *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2013*, s. 166: Karel Pecl – Konzervátor Jiří Kloboučník odešel do důchodu). A ve stejném věku 77 roků, jen den po J. Kloboučníkovi, tedy 19. prosince, zemřel archeolog muzea Jiří Fröhlich, Dr. h. c. (o něm v ročence *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2011*, s. 119: Ondřej Chvojka – Odchod Jiřího Fröhliche do důchodu; a v ročence *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2016*, s. 172: Martin Pták, Daniel Hlásek – Emeritní pracovník Prácheňského muzea v Písku Jiří Fröhlich, Dr. h. c. sedmdesátiletým). Čest jejich památce!

Archeolog Mgr. Martin Pták čerpal od 1. srpna neplacené volno s rodičovským příspěvkem a na jeho místo nastoupil Mgr. Vlastimil Kozák, který doposud pracoval v muzeu brigádně jako technik v oddělení archeologie. Dlouhodobě nemocnou pokladní Petru Samcovou zastupovala do září bývalá fotografka Václava Komarová. Dozorkyni v expozicích Jitku Peclovou, jež skončila ze zdravotních důvodů, nahradil Karel Plechatý. V Památníku města Protivína obstaraly sezónu opět Helena Majdlová a Veronika Hornátová.

V říjnu oznámil našemu zřizovateli ředitel muzea, že k 18. červenci 2024, kdy dovrší 41 roků práce v píseckém muzeu, odchází do důchodu.

PhDr. Jiří Prášek — ředitel muzea

Akvizice roku

Většina uměleckých děl, která jsou pořizována do sbírek Prácheňského muzea, musí být schválena nákupní komisí. Právě touto cestou byly zakoupeny do podsírkky výtvarného umění dva obrazy s námětem Písecké Madony. Jednalo se malby z pozůstalosti po JUDr. Václavu Benešovi, píseckém advokátovi a sběrateli umění. První z maleb je pravděpodobně kopie vytvořena na sklonku 19. století. Autora této práce neznáme jménem, s velkou pravděpodobností se jednalo lidového malíře. Panna Maria i Ježíšek jsou vyobrazeni s korunkami na hlavách. Tento zajímavý detail odkazuje k původní podobě obrazu, na kterém byla Matka Boží i její Syn dekorováni montovanými diadémy. Zde vyobrazené koruny však svým vzhledem neodpovídají reálné podobě původních šperků. Tvář nahého nemluvněte je zde vyobrazena z tříčtvrtě pohledu oproti nám známému vyobrazení an face. Autorem druhého z obrazů je František Roman Dragoun. Jeho kopie z roku 1981 pochází z doby, kdy byl obraz již šest let neznámý. Písecký autor údajně vytvořil asi čtyři kopie Písecké Madony. Panna Marie a Ježíšek jsou zde vyobrazeni bez korunek, tedy v podobě, v jaké se obraz pravděpodobně nacházel již od počátku 20. století. Tato dvě díla ze sbírek muzea upomínají na vzácný oltářní obraz Písecké Madony z děkanského kostela, který byl odcizen roku 1975 a doposud nebyl nalezen.

Vlevo: autor neznámý, Písecká Madona (kopie), olej na plátně, lepeno na dřevěné desce, 37,5 × 26,5 cm. V podobě s korunkami na hlavách, snad vytvořeno na sklonku 19. století, v nepůvodním rámu.

Vpravo: František Roman Dragoun, Písecká madona (kopie), olej na plátně, podlepeno na dřevěné desce, 48 × 40 cm. Přípis na ZS: Kopíroval / F.-R. Dragoun 1981.

Cedule používaná při autobusových zájezdech OB Písek, HE08490

Od roku 1936 působila v Písku vlastenecko – dobročinná sdružená Obec báráčníků „Vitoraz“. Spolek, který od té doby až po začátek 21. století nechyběl snad na žádné významnější kulturní a společenské městské akci, doplatil na tenčící se členskou základnu a nedostatek finančních prostředků. Ty v posledních letech zajišťoval každoroční baráčnícký ples, závěrečný se konal 22. února 2020. Další vinou pandemie covidu-19 neproběhl a přerušenu tradici se již nepodařilo znovu oživit. Na začátku roku 2023 tak rychtář obce Jan Mikšíček nabídl muzeu řadu předmětů a písemnost spojených s historií a činností obce. Kurátor podsírkky etnografické po vyřízení materiálů přijal a zapsal do muzejní evidence 22 předmětů, zakoupil je za souhrnnou cenu 5 000 Kč a opatřil přírůstkovými čísly 364–376/23. Jedná se například o „Baráčnícké desatero“, tedy o regule týkající se jednacího řádu písecké baráčnícké obce, malované baráčky a rychtářské žezlo, dále praporevé stuhy či maketu halapartny, kterou používal ponocný při baráčníckých plesech, slavnostech a průvodech. Veškeré písemnosti pak převzal Státní okresní archiv Písek.

Rozsahem i významem výjimečným přírůstkem se stal dar kompletní mineralogické sbírky o několika stech kusů položek z pozůstalosti význačného píseckého sběratele minerálů Václava Maršálka, kterému je dále věnován samostatný příspěvek. Vyzdvihnout je třeba i skutečnost, že sbírka o značné nejen odborné, ale i finanční hodnotě byla muzeu poskytnuta zcela bezúplatně.

Výstavy Prácheňského muzea

GALERIE

Milování v přírodě

1. 3. – 28. 5. kurátor Jiří Šebestian

Skálové – živobytí malby v 19. století

9. 6. – 3. 9. kurátorka Martina Měřičková

Pojďme mezi lidi / Portréty v českém umění ze sbírek Jiřího Hořavy

14. 9. – 19. 11. kurátoři J. Hořava, Martina Měřičková

MALÉ VÝSTAVNÍ SÍNĚ

Dálnicí do pravěku

14. 1. – 5. 2. kurátoři Erika Průchová a Tomáš Hiltcher

Zamilovaný Písek

1. 3. – 28. 5. kurátor Jan Kouba

Žďákovský most – ocelový most století

1. 6. – 3. 7. kurátor Jan Kouba

Petr Brukner / Úplně obyčejný fotky

8. 9. – 29. 10. kurátorka Martina Měřičková

Milan Kohout – Setkávání

2. 11. – 31. 12. kurátorka Martina Měřičková

CHODBA KNIHOVNY

Květomluva – Květiny ve výtvarném umění

1. 3. – 28. 5. kurátorka Martina Měřičková

Drlíčov – čtvrť jako malovaná

9. 6. – 30. 7. kurátor Jan Kouba

Otakar Kavalír / Akvarely z Písku a okolí

3. 8. – 17. 9. kurátorka Martina Měřičková

Písecké Devadesátky

20. 9. – 29. 10. kurátor Zdeněk Duda

Ateliéry Langhans Písek – závod pro veškerou fotografii

1. 11. – 31. 12. kurátoři Jan Kotalík a Zdeněk Javůrek

OBRAZOVÁ GALERIE ČESKÝCH PANOVNÍKŮ

Svatý Hřeb z Milevska

7.–16. 4. kurátoři Jan Adámek a Libor Šturek

PARKÁNY

Výstava jednoho dne: Jan Vávra / Výstava k 70. výročí narození

4. 10. kurátor Jan Kotalík

PAMÁTNÍK MĚSTA PROTIVÍNA

Petr Pflieger / Obrazy

1. 5. – 25. 6. kurátorka Martina Měřičková

Broučci, které bychom měli znát

27. 6. – 31. 10. kurátor Jiří Šebestian

Přednášky Prácheňského muzea

Alternativní výlet za teplem: Kuba

5. 1. Vít Čenovský

Klenoty barbarských králů

12. 1. Jaroslav Jiřík

Poklad katedrály sv. Víta a České korunovační klenoty

26. 1. Jana Peroutková

Dálnicí do pravěku

2. 2. Erika Průchová a Tomáš Hiltcher

Adolf Heyduk – Pootavský slavík

9. 2. Jiří Prášek

Milování v přírodě

16. 2. Jiří Šebestian

Za autory písně „Ty stará vojenská plovárno...“

9. 3. Josef Motyka

Písek ve spárech klatovského gestapa

16. 3. Lukáš Kopecký

Karélie

23. 3. Libor Drahoňovský

Splněný sen USA – cesta za mé vlastní hranice

30. 3. Jakub Greschl

Svatý Hřeb z Milevska

13. 4. Pavel Břicháček, Bedřich Přemysl Hanák a Jiří Šindelář

Úcta ke znamením a relikviím Kristova utrpení ve městě Písku

20. 4. Jan Adámek

Zajetí německých generálů v písecké nemocnici

27. 4. Michal Plavec

Jak zpívá les

4. 5. Michael Strnad

Nejpilnější český člověk – ke 180. výročí narození Augusta Sedláčka

5. 10. Jirí Prášek

Lesk a bída obyvatel Písku v raném novověku

12. 10. Jaroslav Jiřík

Příběhy nebeských jezdců

19. 10. Dalibor Vácha

Venezuelou s batohem / 1. část

26. 10. Karel Pecl a Michal Pavlata

Tajemství přemyslovských artefaktů

2. 11. Jan E. Svatoš

Lidová muzika na Prácheňsku a dudáci

9. 11. Irena Novotná

Šumava z ptáčích perspektivy – Lipensko a Julské Alpy

16. 11. Vladislav Hošek

Navždy spolu

30. 11. Vladimír Šindelář

Venezuelou s batohem / 2. část

7. 12. Karel Pecl a Michal Pavlata

Další akce

Vítání ptačího zpěvu

14. 5. Jirí Šebestian

Květinová muzejní noc

26. 5. kolektiv pracovníků PM

Abeceda tradičních řemesel

19.–23. 6. Klára Koubová a Josef Novák

47. Akce Acrocephalus

23. 7. – 1. 8. Jirí Šebestian

Kreativní dílny s muzejními pedagogy v rámci Městských slavností v Protivíně

26. 8. Klára Koubová a Josef Novák

Pietní akt u hrobu prof. Augusta Sedláčka při příležitosti 180. výročí narození

28. 8. Jirí Prášek a Bohumír Bernášek

Světový festival ptactva

1. 10. Jirí Šebestian a Karel Pecl

Předvánoční burza minerálů, drahých kamenů, šperků, fosilií a jiných přírodnin / 26. ročník

9. 12. Jaroslav Cícha

Velké čtení spisovatelů jižních Čech VI.

5. 2. a 12. 2.

Literární odpoledne: Zdislava z Lemberka

26. 11. Stanislava Hošková

Návštěvnost Prácheňského muzea

PRÁCHEŇSKÉ MUZEUM

PLACENÉ VSTUPY	osob
plné vstupné	7 918
snížené vstupné, bonusová karta	6 580
školy (permanentní vstupenky, na fakturu)	1 718
školy, školky s pedagogickým programem (perm. vstupenky, fa)	5 009
přednášky	703
Mineralogická burza	860
celkem platících návštěvníků	22 788

VOLNÉ VSTUPY

badatelé (konzultace u odborných pracovníků, knihovna)	232
Muzejní noc, mateřské školy, děti do 6 let, konference, semináře, Človíček - školky atp.	3 625
průvodci skupin, asistence	566
vernisaže	481
celkem neplatících návštěvníků	4 904

PAMÁTNÍK MĚSTA PROTIVÍNA

PLACENÉ VSTUPY	
plné vstupné	288
snížené vstupné	560
celkem platících návštěvníků	848
VOLNÉ VSTUPY – děti do 6 let / řemeslně výt. dílna / průvodci, asistence	
celkem neplatících návštěvníků	277

PAMÁTNÍK ADOLFA HEYDUKA

PLACENÉ VSTUPY

plné vstupné	260
snížené vstupné	709
celkem platících návštěvníků	969

VOLNÉ VSTUPY – děti do 6 let / průvodci, asistence

celkem neplatících návštěvníků	354
--------------------------------	-----

POZOROVACÍ VĚŽ ŘEŽABINEC

VOLNÉ VSTUPY

Festival ptactva + akce Acrocephalus	2 677
exkurze	122
celkem návštěvníků	2 799

OSTATNÍ

Přednášky pracovníků mimo muzeum	2 888
----------------------------------	-------

NÁVŠTĚVNOST CELKEM**35 827****Centrální evidence sbírek****MGR. JAN ADÁMEK**

Úvodní tabulka informuje o stavu sbírek k 31. 12. 2023 tak, jak je veden v evidenci Ministerstva kultury České republiky. Jedná se o položky, nikoliv počty kusů, kterých je násobně více. V některých podsbírkách se pod jediným číslem chronologické evidence mohou nalézat řádově stovky až tisíce kusů. Podsbírky označené* náležejí do takzvaného konzervačního fondu – jde tedy o uzavřené celky, kde až na výjimky nedochází ke změnám.

STAV SBÍREK

podsbírka	počet položek chronologické a systematické evidence
archeologická	20390
archeologie Protivín*	429
etnografická	8932
fotografie, filmy a jiná média	12459
geologická	1731
geologická systematická	596
geologická, jiné předměty	27
historická	13373
hudební nástroje	57
knihy	36285
knihovna A. Heyduka*	3 394
knihovna I. Beneše*	6 291
knihovna J. Malého*	5 230
militária	508
mobiliář kostela S. Trojice*	100
numizmatická	18256
Památník A. Heyduka – mobiliář*	296
Památník A. Heyduka – obrazy*	88
umělecká fotografie	115
umělecká grafika	1681
umělecká kresba	782
umělecká plastika	158
uměleckoprůmyslové práce	1197
výtvarného umění	2671
zoologická – bezobratlí	1824

podsbírka	počet položek chronologické a systematické evidence
zoologická – bezobratlí exotičtí	125
zoologická – obratlovci	64
zoologická – obratlovci exotičtí	1
celkem položek	137 060

PERIODICKÉ INVENTARIZACE

Každá podsbírka musí být celá inventarizována v průběhu deseti let. Správce sbírky je povinen příslušnou část inventarizace provádět každoročně (zpravidla jde o 10 %, minimální množství je stanoveno na 5 % předmětů). Celkem bylo v průběhu roku zrevidováno 10 444 položek.

příkaz	název podsbírky	rozsah revize	prováděna od – do
1/23	další – zoologická – bezobratlí	E 914–E 1097	5.–21. 12.
2/23	další – zoologická – bezobratlí exotičtí	EE 51–EE 63	5.–21. 12.
3/23	další – zoologická – obratlovci	V 91–V 96	5.–21. 12.
4/23	další – zoologická – obratlovci exotičtí	celá podsbírka	5.–21. 12.
5/23	numismatická	HN 16890–HN 18261	říjen–listopad
6/23	knihy	podle protokolu	celoroční
7/23	fotografie, filmy, videozáznamy	HF 2501–HF 4000	12. 6. – 30. 11.
8/23	historická	K+S 5501–K+S 7000	4. 9. – 11. 12.
9/23	další – mobiliář kostela Sv. Trojice	podle protokolu	prosinec
10/23	geologická	G 1–G 300	1. 11. – 18. 12.
11/23	další – geologická systematická	GS 456–GS 550	1. 11. – 18. 12.
12/23	jiná – geologická, jiné předměty	GJ 17–GJ 25	1.–20. 12.
13/23	další – hudební nástroje	celá podsbírka	prosinec
14/23	militária	HM 101–HM 200	prosinec
15/23	výtvarné umění	VU 2201–VU 2300	1. 11. – 31. 12.
16/23	další – umělecká kresba	UK 201–UK 300	1. 11. – 31. 12.
17/23	další – umělecká grafika	UG 1551–UG 1666	1. 11. – 31. 12.
18/23	uměleckoprůmyslové práce	H 601–H 700	1. 11. – 31. 12.
19/23	další – umělecká plastika	UP 1–UP 50	prosinec
20/23	další – umělecká fotografie	UF 51–UF 100	1. 11. – 31. 12.
21/23	jiná – Památník A. Heyduka – mobiliář	AH UP 1–AH UP 50	prosinec
22/23	další – Památník A. Heyduka – obrazy	AH VU 61–AH VU 88	prosinec
23/23	etnografická	HE 6801–HE 7600	listopad–prosinec
24/23	další – knihovna A. Heyduka	KH 751–KH 1100	11.–12. 12.
25/23	další – knihovna I. Beneše	KB 1502–1645; KB 37646–38000	14.–15. 12.

příkaz	název podsbírky	rozsah revize	prováděna od – do
26/23	další – knihovna J. Malého	KM B 409–KM B 1000	21.–22. 12.
27/23	archeologická	A 20001–A 22000	září–říjen
27/21	další – mobiliář kostela Sv. Trojice	podle protokolu	prosinec

V průběhu roku 2023 bylo pod 567 přírůstkovými položkami zapsáno do sbírek 9714 kusů předmětů, respektive jejich souborů a částí. Darem bylo získáno 661 předmětů, zapsaných pod 349 přírůstkovými čísly (viz tabulka Přehled darů), koupí získáno 124 předmětů, zapsaných pod 80 přírůstkovými čísly. Za nákupy sbírkových předmětů zapsaných v průběhu roku byla vynaložena částka 205 679 Kč.

PŘEHLED DARŮ PRÁCHEŇSKÉMU MUZEU

Podstatnou část muzejních akvizic tvoří každoročně dary, někdy i velmi hodnotné. Jako projev díky jsou zde dárci jmenováni pro trvalou paměť.

č. přír.	předmět daru	dárec
2–3/23	čestné uznání Agrostav – Společný zemědělský podnik Písek (1968–1988) Jaromíru Černíkovi; čestné uznání Agrostav – Společný podnik Písek (nevyplněné)	R. Černíková, Písek
9–14/23	album pohlednic a fotografií z pobytů v legionářských prázdninových osadách a táborech z let 1935–1938; album pohlednic a fotografií zasílaných z Berlína v letech 1942–1945; dva sešity rukopisných vzpomínek a fotografie ze života Miloslavy Biedermannové; fotografie a pohlednice dokumentující život Vladimíra Růžičky	J. Bidermanová, Písek
15–30/23	soubor školních vysvědčení z pozůstalosti po generálmajoru Jaroslavu Muzikovi, velitelce letky 313. Československé stíhací perutě R.A.F.	E. Vojtěšková, Králova Lhota
34/23	klerika po píseckém děkanovi Msgre Františku Pechovi; soubor liturgických textilií pocházejících z depozitáře písecké fary	R. D. Mgr. W. Kocon, farář Římskokatolické farnosti Písek
36/23	nábytek pro panenky	J. Kadeřábková, Písek
37/26	dámský zimní kožich z černé kozinky	J. Pixová, Putim

42-23	pamětní medaile „Péče o válečné hroby / Ministerstvo obrany České republiky“ s příloženým dekretem – udělena Vojenskohistorické společnosti Písek	PhDr. M. Zeman, předseda Vojenskohistorického spolku Písek – v likvidaci	197-335/23	soubor výukových filmů a diapozitivů; školní pomůcky, promítací přístroje	Mgr. V. Tůmová, Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Písek
46-104/23	soubor různých vysvědčení, průkazů, fotografií a dalších dokladů z pozůstalosti po generálmajoru Jaroslavu Muzikovi, veliteli letky 313. Československé stíhací peruti R.A.F.	E. Vojtěšková, Králova Lhota	336-337/23	fotografie příjezdu Rudé armády do Písku ve čtvrtek 10. května 1945	J. Biedermannová, Písek
105-106/23	dva letáky z let 1968 a 1969	Z. Říha, Topělec	344-356/23	soubor různých fotografií z píseckých událostí a pamětních i jiných tiskovin	A. Němec, Písek
107-108/23	navíječ příze a odvíječ přaden	J. Velíšková, Písek	363/23	pánská náprsní taška se zlaceným textem „PROF. OTAKAR SEVCIK“	M. Černíková, Praha
109/23	album darované Ludmile Danešové (Foersterův jubilejní koncert, konaný spolkem Hlahol v Písku, 1945)	A. Horáčková, Králův Dvůr	379/23	rybářská stolička	Z. Říha, Topělec
110-115/23	předměty z osobní pozůstalosti po filosofovi Ladislavu Hejdánkovi	M. Kutíšová, Praha	380/23	velké dřevěné kleště, zřejmě sloužící na vytahování prádla z horké vody při praní	PhDr. J. Havlan, Písek
129-131/23	váha na dopisy; papírový vystřihovací betlém „Pražské jesličky“, autor Josef Wenig; prosvětlovačka na vajíčka	B. Hlávková, Písek	381/23	sešit s tvrdými deskami: „Pivo a láska opereta v 1. jednání napsal Em. Chvátal hudbu složil Alois Lad. Vymetal.“	M. Černíková, Praha
133-134/23	členská knížka „Jihočeského hospodářského družstva v Písku“; obal na gramofonovou desku, nápis: „Karel Němeček, radiozávod, Písek, Havlíčkovo náměstí, Každou NOVINKU na deskách ULTRAPHON a TELEFUNKEN“	M. Friedl, Písek	389-391/23	soubor maleb Josefa Tocksteina	I. Mašíková, Písek
136-169/23	soubor fotografií; různé členské průkazy a průkazky, osobní dokumenty Vladimíra Růžičky	J. Biedermannová, Písek	416/23	fotoalbum „ALBRECHTICE“	Mgr. J. Zelenka, Písek
170-184/23	soubor výukových filmů a diapozitivů	Mgr. V. Tůmová, Dětský domov, Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Písek	418/23	pánský oblek složený z vypasovaného vrchního kabátu (redingot) a vestičky, štítek výrobce s textem: „Jan Jareš, Písek“	K. Šromová, Lochovice
185/23	týdenní menu písecké závodní jídelny n. p. Jitex 1975, 1976	Z. Říha, Topělec	419/23	skleněné firemní diapozitivy určené pro promítání v biografu, na obrázcích sortiment Hubáčkovy cukrárny	MUDr. J. Pauli, Písek
186/23	fotoportrét A. Heyduka, foto V. Wietz, 1887	P. Valta, Milevsko	421-422/23	dětský kočárek sportovního typu; plyšová hračka v podobě černého pejska	M. Schwubová, Písek
189/23	celek mineralogické sbírky z pozůstalosti významného píseckého sběratele V. Maršálka	M. Kučerová, Praha	424-425/23	dámský korzet, kosticový; dámská gumová koupací čepice	Z. Říha, Topělec
195-196/23	soubor pohlednic a fotografií	J. Biedermannová, Písek	426/23	dřevěný stativ na fotoaparát, údajně pocházející z dílny píseckého fotografa Langhanse	V. Vlček, Čimelice
			431/23	dvě zasklené fotografie v rámu: p. učitel Antonín Štěpánek a paní Štěpánková	Š. Bártíková, Č. Budějovice
			450/23	jiskrový kuchyňský zapalovač – podpalovač, výrobce „IMCO – MADE IN AUSTRIA, Funkmeister“	V. Jůn, Písek
			454/23	kuchyňská vývěva – odsávačka na konzervaci a zavařování potravin; zn. DAGMAR	J. Morozová, Písek

456/23	rodinné loutkové divadlo – 28 loutek různé provenience, se souborem kulís a sešitků s hrami	Z. Mareš, Písek	500/23	kolorovaná fotografie v zaskleném rámu, Marie Šebková s hračkami (dárkyně v dětském věku), foto Langhans, Písek	M. Glücková, Písek
458–459/23	pár vysokých šněrovacích kožených bot, snad vojenských; velký lodní cestovní kufr; dřevěný, obé pochází z pozůstalosti po generálmajoru Jaroslavu Muzikovi, veliteli letky 313. Československé stíhací perutě R.A.F.	E. Vojtěšková, Králova Lhota	524–525/23	fotografie na kartonu, oválný tvar, snímek děvčátka (M. Gottwaldová), foto V. Langhans, Písek; pohlednice, fotografie sedícího muže – „JOSEF VÁCHAL, MALÍŘ A GRAFIK.“	O. Gottwald, Praha
460/23	víceradličný potahový pluh s dřevěnou hřídelí	J. Skála, Smetanova Lhota			
461/23	stužka Setkání Portyčáků a přátel města Písku (1.)	A. Němec, Písek			
466/23	list s vlepenými fotografiemi z vítání spojeneckých armád v květnu 1945 v Písku	P. Purket, Myšenec			
471/23	zkorodovaný revolver, zn. Lefauchaux, výroba Belgie (Lutych) či Francie	L. Machálek, Bošovice			
473/23	dvě čistící soupravy na údržbu psacích strojů	Z. Říha, Topělec			
474–475/23	tlakový hrnec – papiňák; kožené šněrovací dámské střevíce	I. Sulková, Písek			
477/23	kapesníček z tenkého bílého plátýnka, vyšíváný – motiv květin a nápis: „Výstava v Písku 1912, Marie“	H. Nejedlá, Hořovice			
479/23	šitá papírová krabička ve tvaru srdce, podomácku zhotovená	Z. Beneš, Písek			
494–495/23	dva různé ozdobné litinové talíře s píseckým motivem a nápisem PÍSEK	I. Navrátilík, Praha			
496/23	stolní lampička z produkce výrobního družstva Otava Písek	Z. Říha, Topělec			
497/23	tvůrň – součást pletacího systému na okrouhlém pletacím stroji typu Waga (francouzské stávky z konce 19. století); stroj používán původně v Aši, po vybudování továrny přemístěn do Písku	P. Pastrňák, Písek			
498/23	soubor různých píseckých pohlednic	J. Hanžlová, Opařany			
499/23	soubor převážně píseckých fotografií a pohlednic	P. Purket, Myšenec			

Oddělení společenskovedné

VEDOUcí – MGR. JAN KOTALÍK

PRACOVIŠTĚ DĚJIN STŘEDOVĚKU

MGR. JAN ADÁMEK

Historik středověkých dějin je dlouholetým statutárním zástupcem ředitele muzea.

J. Adámek je dlouhodobě pověřen činností správce Centrální evidence sbírek (viz výše na str. 27). Ta spočívá především v průběžném vedení přírůstkové knihy, shromažďování přírůstkových dokladů a dalších dokumentů ke sbírkovým předmětům, v evidenci zápůjček sbírkových předmětů a evidenci revizí a také ve spolupráci s příslušným pracovištěm Odboru muzeí a galerií na Ministerstvu kultury ČR při aktualizaci stavu sbírek. Na základě požadavků zřizovatele vypracoval materiál Konceptce sbírkové evidence Prácheňského muzea v Písku 2023–2028 (et seq.).

Je také vedoucím muzejní knihovny, kde spravuje sbírkový fond staré muzejní knihovny (viz zpráva za příslušné oddělení na str. 48). Vykonává rovněž správu numismatické podsbírky – v průběhu roku byla do programu pro evidenci sbírek Museion přepsána prostřednictvím externího pracovníka další skupina karet systematické evidence, konkrétně inventární čísla HN 16890–18261, tedy 1372 karet.

Jan Adámek byl spoluautorem mimořádné výstavy *Svatý Hřeb z Milevska*, již příhodně na velikonoční třídení a následný velikonoční oktáv muzeum připravilo ve spolupráci s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově a Jihočeským krajem.

Ve čtvrtek 13. dubna vystoupil na kolokviu *Svatý Hřeb z Milevska*, pořádaném Prácheňským muzeem v Písku společně s Královskou kanonií premonstrátů na Strahově a Jihočeským krajem, s příspěvkem *Milevský Svätý Hřeb a mlčení písemných pramenů*. Dne 20. dubna, při příležitosti výše zmíněné výstavy, proslovil v rámci muzejního přednáškového cyklu přednášku *Úcta ke znamením a relikvíím Kristova utrpení ve městě Písku*. V pátek 2. června při Noci kostelů promlouval v zaplněném kostele sv. Václava v Písku o jeho dějinách a umělecké výzdobě. Dne 9. června se účastnil v Orlíku nad Vltavou, v sále Bistra Orlík v blízkosti zámku, konference *Schwarzenbergové a Orlicko*. Při oslavách 700. výročí první zmínky o obci Kluky zde 16. června pronesl výklad *K první zmínce o vsi Kluky v listině krále Jana z 19. srpna 1323*. Při valné hromadě Historického spolku Schwarzenberg, probíhající v sobotu 7. října ve Schwarzenberském sále třeboňského zámku, pronesl přednášku *Zámek Orlík na pohlednicích před rokem 1950. Sonda na základě soukromé sbírky*. V pátek 24. listopadu proslovil v píseckém Městském středisku sociálních služeb přednášku *Renesanční výmalba kostela sv. Václava v Písku*.

Jan Adámek redigoval tradiční ročenku *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022*, již je dlouholetým výkonným redaktorem – editorem.

V průběhu roku obsloužil na tři desítky badatelů, ať již při osobní návštěvě nebo prostřednictvím e-mailové korespondence – konzultovány byly především problémy z oblasti pomocných věd historických, regionálních a církevních dějin.

BIBLIOGRAFIE ZA ROK 2023

ČLÁNKY:

- *Neznámé supralibros Bohuslava Griespěka z Griespachu*, in: *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022*, s. 59–68 [ISBN 978-80-86193-80-9]

- *Oltář sv. Marie Magdaleny v píseckém svatotrojickém kostele*, in: *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022*, s. 167–178 [ISBN 978-80-86193-80-9]

- *Písecká stopa heraldika, malíře a rytíře Zdirada J. K. Čecha* in: *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022*, s. 235–244 [ISBN 978-80-86193-80-9]

PRACOVIŠTĚ ETNOGRAFIE

MGR. JAN KOUBA

V průběhu roku se etnografická podsbírka rozrostla o 104 nových inventárních čísel a 85 čísel přírůstkových, v podsbírkách militarií a historických hudebních nástrojů pak shodně přibýlo jedno přírůstkové číslo. Všechny tři spravované podsbírky byly v závěru roku podrobeny řádné inventuře. Činností etnografa či brigádníků se podařilo do systému MUSEION přepsat 1 173 karet.

Vážným zásahem do práce etnografa byl požár, který se 6. března vinou závady na elektrotechnice rozšířil po depozitáři nábytku v prostorách nad Rytířským sálem. Došlo k nevratnému zničení dvou sbírkových předmětů (cestovní truhla HE 7482 a secesní sofa 426/59), řada dalších předmětů byla výrazně poničena (zejména lidové truhly) a v podstatě všechny v obou patrech zmíněného depozitáře deponované předměty byly pokryty popelem. Ve spolupráci s konzervátorem muzea se do konce roku podařilo velké množství předmětů očistit, v součinnosti s kolegou B. Bernáškem byl vyhotoven plán obnovy zničených prostor, který by měl být realizován v průběhu roku 2024. Spolu s technickým oddělením muzea pak došlo k přesunu několika desítek rozměrnějších předmětů do nově zřízeného externího depozitáře.

Mimo prodloužení dlouhodobých zápůjček poskytl J. Kouba v průběhu roku exponáty na řadu výstav a akcí. Například do Tábora, Českého Krumlova, Horažďovic, Milevska, Hluboké nad Vltavou, Sedlčan, Strakonice a zápůjčkou se podílel i na slavnostech 700 let od první písemné zmínky o založení města Mirovice.

Vybrané deponované předměty však prezentoval i návštěvníkům muzea píseckého. *Zamilovaný Písek* byla výstava o milostných projevech zdejších mužů a žen. K vidění byly různorodé dary z lásky, zásadní a svatební náležitosti či milostná korespondence. Spojujícím prvkem výstavy byly dopisy hudebního skladatele Otakara Jeremiáše a učitelky hry na klavír Marie Srnkové. Ti svůj příběh hluboké lásky prožili v Písku těsně po skončení 1. světové války. Ve spolupráci s Muzeem silnic a dálnic ve Víkřovicích kurátorsky zajistil výstavu *Žďákovský most. Ocelový most století*, jejímž autorem byl známý historik českých technických staveb Tomáš Janda. Hlavním exponátem byl více než pětimetrový model mostu zapůjčený z Národního technického muzea v Praze. Obě krátkodobé expozice doplnil etnograf o komentované prohlídky.

Dále spolupracoval na projektu *Skálové – živobytí malby v 19. století*, byl autorem doprovodné výstavy *Drlíčov – čtvrt jako malovaná*, na níž představil genia loci známé písecké lokality v 19. a 20. století.

Pracovník zároveň dohlížel na dobrý stav jemu svěřených expozic v muzeích v Písku a v Protivíně. Ve spolupráci s píseckou firmou Algorit inicioval a zajistil změnu v dosud nepříliš dobře fungujících muzejních mailech a ve sjednocení verzí kancelářského programu Microsoft Office.

Během roku přednesl pracovník řadu přednášek pro více než 400 posluchačů (např. pro Senior Point Písek, domov pro seniory Senecura, Gymnázium Písek apod.). Prováděl muzeum i mimo ně (při městských slavnostech vyprávěl o historii regionu přímo z pramice), poskytoval odborné konzultace, ať již písemně, telefonicky či ústně, a to široké veřejnosti i odborníkům. Z četné spolupráce s médii bylo nejvýraznější natáčení o Orlické přehradě pro pořad České televize Historie.cs nebo o stejném tématu pro internetový cyklus Tajemno a záhady.

Etnograf byl předsedou Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost muzea, členem obdobných sborů v Netolicích a Českém Krumlově a členem komise pro výběr statků tradiční nemateriální lidové kultury jižních Čech. Zároveň zajišťoval monitoring internetových aukčních a bazarových portálů, díky čemuž muzeum rozšířilo své sbírky o řadu významných předmětů.

V poslední třetině roku jednal s představiteli města Písku ve věci převzetí provozu expozic v Městské elektrárně Písek. Od roku 2024 by se tak nejstarší fungující hydroelektrárna v Česku mohla stát novou pobočkou muzea.

BIBLIOGRAFIE ZE ROK 2023

KNIŽNĚ:

Podolsko, Červená nad Vltavou, Žvíkov – soutok Vltavy a Otavy, Žďákov, Podskalí, Těchnice, Orlické a Zbenické Zlákovice, in: *Jiří Cajthaml – Dana Fialová – Růžena Žimová a kolektiv, Vltava – proměny historické krajiny*, vyd. *České vysoké učení technické v Praze, Praha 2022*, s. 208–253. [ISBN 978-80-01-07084-0]

PRACOVISŤE KULTURNÍCH DĚJIN

MGR. JAN KOTALÍK

Přednostní činností na pracovišti v roce 2023 byla finalizace přepsání katalogizačních karet II. stupně evidence do počítačového programu MUSEION. Společně s touto sledovanou operací samozřejmě probíhalo i průběžné katalogizování nových přírůstků. Na práci s MUSEIONem též navazovaly i některé další doplňkové úkony, které vyplývaly z pokynů zřizovatele Prácheňského muzea v Písku. Zde šlo například o podíl na vypracování společného materiálu tzv. *Koncepce sbírkové evidence Prácheňského muzea v Písku 2023–2028 (et seq.)*.

Jan Kotalík, správce stálého expozičního celku *Kulturní tradice Písecka* a podsbírky HF, spolupracoval s tvůrci výstav, kteří využívali pro své záměry vybrané předměty přímo z vitrín, ze stěn expozic či přímo uložených sbírek. Zde šlo o výstavy *Zamilovaný Písek*, *Skálové*, *Drlíčov*. K některým výstavám poskytl po konzultaci i své poznatky (*Devadesátky*). V oblasti kulturní prezentace regionu se výrazně podílel na přípravě a slavnostním otevření objemné ukázky fotografických prací fotografa Jana Vávry, tehdy čerstvého oslavence 70. narozenin, jež byla otevřena nejdříve v budově Magistrátu města České Budějovice (květen až červen 2023) a později – jako výstava jednoho dne – 4. října v Prácheňském muzeu v Písku. Obě početně navštívené vernisáže uvedl svým proslovem.

V rámci představování rozsáhlého fondu historické fotografie byla po delší přípravě s dlouholetým spolupracovníkem instituce a iniciátorem panem Zdeňkem Javůrkem otevřena výstava v závěru minulého roku (listopad a prosinec): *Ateliéry Langhans Písek – závod pro veškerou fotografii*. Nosný text zpracoval Zdeněk Javůrek, jenž také poskytl i řadu vybraných fotografií a předmětů ze své soukromé sbírky. Jan Kotalík výstavu sestavil, dohlédl na koncepci a tisk doprovodného trojlistu. Sám výstavu adjustoval a realizoval v Chodbě knihovny muzea.

Pro píseckou veřejnost – v rámci širší kulturní události – realizoval 5. srpna sledovaného roku v koncertní síni Nejsvětější Trojice přednášku věnovanou osobnostem Otakara Ševčíka a Leoše Janáčka.

Jan Kotalík v průběhu roku 2023 poskytoval badatelům řadu informací – ať již telefonickou či e-mailovou komunikací (případně osobně). Dále pomáhal s organizovaným průběhem muzejní noci, plnil požadavky dle rozpisu plánované týdenní dozorcí služby, pro Asociaci muzeí a galerií v daných intervalech připravoval a zasílal informace o plánovaných výstavách a zároveň dohlížel na registraci průkazek AMG. Jako předcházející léta ukládal do dokumentace plakáty a další materiál, který připomíná muzejní akce. K vybraným výstavám připravoval textový materiál a ten předával na další pracoviště muzea.

BIBLIOGRAFIE ZA ROK 2023

ČLÁNEK:

– *Fotografické drobnosti k osobnosti cestovatele E. S. Vráze ve sbírkovém fondu Prácheňského muzea, vystavené při příležitosti 90. výročí jeho úmrtí, in: Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022, s. 179–180. [ISBN 978-80-86193-80-9]*

PRACOVÍŠTĚ SOUDOBÝCH DĚJIN

PHDR. ZDENĚK DUDA, PH.D.

Náplní práce oddělení je správa a rozvoj podsbírký historická, dokumentující a ilustrující politické, hospodářské a sociální dějiny města Písku (částečně i bývalého okresu) především druhé poloviny 20. století, vlastní vědeckovýzkumná činnost a systematická prezentace podsbírký prostřednictvím výstavních, přednáškových a dalších projektů, včetně zpřístupňování podsbírký formou odborných konzultací badatelům i široké veřejnosti.

Podsíbírka historická se prostřednictvím darů, nákupů i vlastní sběratelské činnosti rozrostla během roku o 526 předmětů (330 přírůstkových čísel). Mezi významné akvizice patří část pozůstalosti po Jaroslavu Muzikovi, pilotovi 313. čs. stíhací peruti, uchovaná v Čimelicích a v nedávné době předaná do našeho muzea. Součástí tohoto bohatého souboru materiálů jsou písemné i fotografické dokumenty, diáře z válečných let i část korespondence. Do podsbírký byl také například zapsán soubor pohlednic a fotografií zasílaných Vladimírem Růžičkou, rodákem z Písku, z válečného Berlína, kde byl podroben nucenému nasazení. Významnou akvizicí je také několik předmětů osobní povahy z pozůstalosti českého filozofa, mluvčího a signatáře Charty 77 Ladislava Hejdánka (mobilní telefon, pánské náramkové hodinky apod.). Do podsbírký bylo také zapsáno větší množství diafilmů a diapozitivů, používaných v rámci formálního i neformálního vzdělávání v písecké internátní zvláštní škole. V souvislosti s dokumentací současnosti byly do podsbírký zapsány také různé materiály související s přípravou a průběhem voleb prezidenta republiky 2023 (letáky, volební lístky).

V rovině systematické evidence bylo vytvořeno 330 nových inventárních čísel (K+S 13906–14235). Probíhaly také práce na digitalizaci starší sbírkové evidence. V třetím a čtvrtém čtvrtletí bylo v rámci pravidelné periodické kontroly revidováno cca 10 % podsbírký, tj. 1500 inventárních jednotek.

Badatelům z řad vědecké i široké veřejnosti bylo poskytnuto na čtyřicet konzultací, a to především v oblasti regionálních dějin a reálií. Zvláště se jednalo o témata související s událostmi druhé světové války na Písecku, témata spojená s dějinami místních spolků, průmyslových závodů i dobového kulturního dění. Konzultována byla i témata dějin všedního dne a náboženských dějin 18. až 20. století.

K vědeckovýzkumným úkolům pracoviště patřilo především studium podob, forem a obsahů muzejní dokumentace a prezentace v druhé polovině 20. století, studium vzpomínkových kultur a paměti na druhou světovou válku a dále také studium píseckých témat a reálií devadesátých let 20. století, a to ve formě sběru dokumentačního materiálu, přípravy výstav a publikací či příspěvků na odborných konferencích. Dále také studium dějin každodenního života se zvláštním zřetelem k tzv. posledním věcem člověka a přípravě na smrt v 18. a 19. století. Publikované výstupy jsou doloženy níže.

Prezentační aktivity pracoviště se soustředily především na přípravu a realizaci původní muzejní výstavy *Písecké devadesátky*, která na příkladu fotografií z archivu muzea i dalších fotografů přibližovala proměny veřejného prostoru, ulic, nápisů, obchodů i celkové atmosféry v prvním porevolučním desetiletí. Předměty z podsbírký historická byly v předmětném roce rovněž prezentovány na dalších výstavách našeho muzea i na výstavách dalších (paměťových) institucí. Zapůjčeny například byly na výstavy do muzeí v Milevsku a Sedlčanech.

Pracovník Z. Duda byl také podobně jako v minulých letech aktivním členem Komise muzejních historiků AMG (předseda). Podílel se na přípravě a organizaci odborných seminářů, workshopů a exkurzí (např. odborný seminář Jak poutavě oživit historii, Pardubice 14.–16. června 2023, konference Devadesátky a muzea. Sbírky, prezentace, pamětníci, Liberec, 6.–9. září 2023). Dále působil jako tajemník Poradního sboru pro sbírkotvornou činnost muzea, členem obdobného sboru byl i v Husitském muzeu v Táboře a Hornickém muzeu v Příbrami.

BIBLIOGRAFIE ZA ROK 2023

ČLÁNKY:

– *Výstava Pozůstatky významnosti, in: Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022, Písek 2023, s. 223–226. [ISBN 978-80-86193-80-9]*

– *Výstava Permanentní p(1)ast, in: Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022, Písek 2023, s. 227–228. [ISBN 978-80-86193-80-9] (společně se Z. Duchkovou)*

PRACOVIŠTĚ VÝTVARNÝCH SBÍREK

BC. MARTINA MĚŘIČKOVÁ

Martina Měříčková v průběhu roku pracovala s výtvarnými podsbírkami. Dbala o jejich systematické rozšiřování o práce regionálních autorů, a to formou nákupů a darů. Průběžně též probíhala digitalizace starých papírových evidenčních karet do systému Museion.

Díky velké letní výstavě s názvem *Skálové – živobytí malby v 19. století* byl doplněn další chybějící kousek do mozaiky píseckého výtvarného umění a konvolut prací členů této malířské rodiny z muzejních sbírek byl zasazen do širšího kontextu písecké výtvarné kultury. K této expozici vydalo Prácheňské muzeum katalog, na kterém se podílela PhDr. Šárka Leubnerová a Mgr. et Mgr. Bohumír Bernášek. Jako kurátorka připravila Martina Měříčková, mimo výše zmiňovanou expozici v Galerii, dalších šest výstav. Od září byla v Galerii muzea instalována díla ze sbírek MUDr. Jiřího Hořavy. Výstava byla pro velký úspěch prodloužena až do konce roku a nesla název *Pojďme mezi lidi*. Blíže se jí ve svém příspěvku věnuje autor výstavy v této ročence. V Malých výstavních sáních připravila Martina Měříčková dvě výstavy. První představila tvorbu píseckého rodáka, herce a fotografa Petra Bruknera. Na závěr roku zaplnily Malé výstavní síně práce grafika a malíře Milana Kohouta. V Chodbě knihovny byla zahájena sezona drobnou expozicí s názvem *Květomluva – květiny ve výtvarném umění* a ideově doplnila další dvě muzejní výstavy *Milování v přírodě* a *Zamilovaný Písek*. V téže prostře následovala výstava věnující se dílu a životu amatérského malíře MUDr. Otakara Kavalíra. Pro Památník města Protivína připravila výběr z díla místního akademického malíře Petra Pflagra. K výstavám připravila doprovodné texty a podklady pro propagační materiály. Podala úspěšné žádosti o městské granty.

Dramaturgicky připravila Muzejní noc, která se tematicky vázána k výstavě „Květomluva – květiny ve výtvarném umění“.

Do restaurátorského ateliéru Lenky Helfertové byly deponovány dva obrazy k odbornému ošetření.

BIBLIOGRAFIE ZA ROK 2023

KAPITOLA V KNIZE:

– *Soupis díla členů malířské rodiny Skálů, in: Skálové – živobytí malby v 19. století, Písek, s. 50–72 [ISBN 978-20-86193-79-3]*

ČLÁNKY:

– *Výběr z výstav, in: Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022, s. 217–222.*

[ISBN 978-80-86193-80-9]

– *Otakar Kavalír – Akvarely z Písku a okolí, nestr., Prácheňské muzeum v Písku*

– *Milan Kohout, Setkávání, malba litografie, nestr., Prácheňské muzeum v Písku*

Archeologické oddělení

VEDOUČÍ – DOC. MGR. JAROSLAV JIŘÍK, PH.D.

ING. TOMÁŠ HILTSCHER, MGR. ET MGR. ERIKA PRŮCHOVÁ (0,75 ÚVAZKU),

MGR. MARTIN PTÁK (0,5 ÚVAZKU) – ZASTOUPEN MGR. VLASTIMILEM KOZÁKEM

Na začátku roku archeologické oddělení připravilo mimořádnou výstavu prezentující výsledky výzkumu při stavbě dálnice D4. Jak je to v posledních letech obvyklé, terénní výzkum započal již na konci února, a to hned dvěma souběžně probíhajícími akcemi. V Heřmani byla odkryta část sídliště ze 13. století. Prozkoumáno zde bylo několik desítek zahloubených jam a získáno bylo větší množství movitých nálezů. V písecké průmyslové zóně pak stavba nové haly zachytila okraj sídliště z pozdní doby bronzové, kde bylo exkavováno na osm desítek objektů. Mimořádným nálezem byla terénní padlina, která byla zaplněna kulturní vrstvou obsahující velké množství keramických zlomků. Ve dně tohoto terénního útvaru bylo zhotoveno zařízení pro jímání vody – studna, jejíž stěny byly vyskládány kameny. Naneštěstí přes fakt, že v místě dodnes vyvěrala voda, se nedochovaly žádné nálezy z organických materiálů. Výzkumem části sídliště ze starší doby želené byl uzavřen projekt spojený s dostavbou dálnice D4, který probíhal od roku 2021 a patřil mezi největší archeologické akce na nichž se Prácheňské muzeum podílelo a zároveň mezi největší v celém jihočeském prostoru. Velice nestandardní nález byl učiněn v čp. 85 na píseckém Alšově náměstí. Stavební práce zde odhalily relikt srubové konstrukce z poloviny 16. století. V prasklinách kulatin bylo objeveno velké množství artefaktů a dobového odpadu, které se díky suchému prostředí dochovaly ve velmi dobrém stavu. Vyzvednuto bylo kromě mincí, hřebů, parohových hřebenů, zbytků tkanin a dalších předmětů i množství zbytků nezuheľnatěľých rostlin, kupříkladu semena hrachu nebo konopí. Ve druhé polovině roku probíhala další etapa výzkumu raně středověkého mohylníku v Údraži. Proveden byl také zjišťovací výzkum v prostoru usedlosti čp. 3 ve Smrkovicích, kde byla zjištěna nutnost větší archeologické akce, která bude mít potenciál zabývat se vývojem usedlosti a jejího zázemí již od 13. století.

Výstava s keltskou tematikou, kterou pracovníci Archeologického oddělení připravili pro předchozí rok 2022, byla pod názvem *Keltové ve středu Boiohaema* prezentována v Muzeu T. G. M. v Novém Strašecí u příležitosti osmdesátého výročí nalezení slavné keltské hlavy v Mšeckých Žehrovicích. Pokračováno bylo v inventarizaci nových přírůstků a digitalizaci inventárních karet v programu Museion. Průběžně probíhalo základní laboratorní zpracování archeologických nálezů, ale i archeobotanických vzorků. Archeologové jako obvykle pracovali v rámci Jihočeské archeologické komise. Archeologické oddělení komunikovalo s veřejností skrze média, publikace v odborných časopisech, novinové články i sociální sítě. Poskytnut byl servis řadě badatelů. Potřeba je poděkovat množství brigádníků a spolupracovníků, jež

se zásadní měrou podíleli na realizaci terénních výzkumů, laboratorním zpracování i digitalizaci inventárních karet. Jmenovitě se na činnosti archeologického oddělení podíleli Mgr. Jiří Valkony, Světlana Diachenko, Irina Zhuravel a další.

Jaroslav Jiřík stejně jako v předchozích letech věnoval podstatnou část své aktivity plnění povinností vyplývajících ze smluv s investory při zajišťování archeologických dohledů a výzkumů a podílel se na realizaci některých terénních akcí (Písek – severní průmyslová zóna, výzkum v domě čp. 85 na Alšově náměstí, Heřmaň).

Pracovník připravil řadu přednášek, které měl možnost prezentovat při různých příležitostech. V Prácheňském muzeu v lednu a říjnu t. r. proslavil dvě přednášky s názvy *Klenoty barbarských králů* a *Lesk a bída obyvatel města Písku v raném novověku*. V termínech 23.–28. 7. se společně s Tomášem Hiltsem účastnil mezinárodní konference *International Congress of Celtic Studies XVII Utrecht*, pořádané Utrecht University v Nizozemsku. Společným příspěvkem obou účastníků byl referát s názvem *Zoomorphic plastic in the Iron Age of the South Bohemia*. Jaroslav Jiřík pak přednesl samostatný příspěvek s názvem *Gundestrup and Chiemsee Cauldrons – Images of the Nigt-Sky?* Jaroslav Jiřík byl dále požádán za nepřítomného prof. Garretta Olmsteda (Bluefield State College) předsedat příslušné sekci přednášek. Dne 25. 7. podnikli pracovníci cestu do belgických Antverp, jejímž hlavním cílem bylo jednání s paní Katrijn Van Bragt z Phoebus Foundation. Tato nadace totiž v únoru letošního roku vydrazila obraz *Dobytí Písku za třicetileté války* od vlámského malíře Petera Snayerse. Předmětem jednání bylo otevření možnosti dlouhodobé zápůjčky tohoto obrazu a její podmínky. Pracovní cesta byla završena několika exkurzemi do Královského námořního muzea v Amsterdamu, závodu U-Boat Worx ve městě Breda a National Museum of Ethnology v Leidenu. Dále se pracovník účastnil XVIII. Protohistorické konference, Archeologie barbarů, konané v říjnu v Brně, kde vystoupil s referátem *Nově objevené pohřebiště doby stěhování národů z Prahy-Řeporyjí, předběžná zpráva* (s M. Kuchaříkem). Účastnil se též 33. *Internationales Symposium Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im mittleren Donaauraum*, konané v měsíci listopadu v rakouském Mistelbachu, kde prezentoval referát *Newest ideas about the hoard of the royal insignia from Mšec in Bohemia and its relationship to Odoacrean Italy and Constantinople of the Emperor Zeno* (s J. Pinarem Gilem). V rámci plnění memoranda o spolupráci s Filozofickou fakultou JČU přednesl 12. května pro studenty zdejšího Ústavu romanistiky přednášku *Úloha jazykových makrorodin a jejich migračních vln při pacifickém pobřeží Amerik pro vznik zemědělství a raných civilizací v Mezoamerice a oblasti andské*. Dále pro návštěvníky výstavy *Keltové ve středu Boiohaema* v Muzeu T. G. M. v Novém Strašecí uspořádal dvě komentované prohlídky. Menším počinem pak byla instalace výstavy archeologických nálezů, učiněných při výstavbě výtahové šachty v domě čp. 40 v ulici Leoše Janáčka přímo v jedné z výkladních skříní zde umístěného obchodu.

Mimo své povinnosti muzejního archeologa přednesl již tradičně přednáškový cyklus *Střední Evropa v době římské a době stěhování národů* na Ústavu pro archeologii FF UK v Praze.

Na přelomu září a října 2023 pak podnikl ve spolupráci s FF UK pracovní cestu do Mexico City. Zde jednal se zástupci mexického památkového ústavu INAH a Universidad Anáhuac o podobě memoranda o spolupráci ohledně možných společných archeologických projektů. Při té příležitosti pro studenty archeologie v rámci ENAH přednesl na půdě slavného Museu Templo Mayor v Mexico City přednášku *Tesoros de la Antigüedad Tardía de Praga – Zlíchví e Insignias Reales de Mšec y Řevničov en Bohemia Central* a dále na půdě naší ambasády pod patronací velvyslance pana ing. Zdeňka Kubánka dne 4. října přednášku *Tenochtitlán 1325: Influencia del cambio climático y la migración en la Norteamérica Antigua y la Mesoamérica para el desarrollo de las Megapolis*.

Tomáš Hiltšcher oproti předešlým sezónám lehce omezil svou terénní činnost a mohl se proto intenzivněji věnovat jiným aktivitám. V lednu s kolegyní E. Pixovou připravil výstavu *Dálnicí do pravěku*, která zachycovala výzkum a archeologické nálezy před dostavbou dálnice D4. Částečně se věnoval výzkumu sídliště z počátku vrcholného středověku v Heřmani, ale jeho hlavním úkolem byla realizace souběžně prováděného výzkumu v průmyslové zóně v Písku. Zde bylo v okrajové části sídliště odhaleno zařízení pro jímání vody z pozdní doby bronzové. Následně se věnoval poslední etapě výzkumu na budoucí dálnici D4. Na podzim s kolegy z oddělení a J. Valkonem se věnoval třetí etapě výzkumu mohylníku v Údraži a zjišťovacímu výzkumu ve Smrkovicích. S kolegyní Pixovou pronesl přednášku *Dálnicí do pravěku* v Písku, *Archeologie na Slabčicku* ve Slabčicích a *Archeologie Kluk* v Klukách. Samostatně dále referoval o archeologických nálezech z Kožlí u Orlíka v Orlíku nad Vltavou. S kolegou J. Jiříkem se zúčastnil mezinárodního kongresu *The XVIIIth International Congress of Celtic Studies* v Utrechtu se společným příspěvkem *Zoomorphic plastic in the Iron Age of the South Bohemia*. Konferenci *Archaeologia historica* v Brně navštívil s příspěvkem *Novověké splavovací nádrže v Píseckých Horách*. Podílel se na zajišťování archeologických dohledů při stavební činnosti, přípravě inventarizace nálezů a zpracování výzkumů. Pokračoval v povrchovém a detektorovém výzkumu orbou nebo jinak ohrožených lokalit (Kožlí u Orlíka, Mirotice).

Erika Průchová (počínaje březnem 2023 nadále již jako **Erika Pixová**). Uplynulý rok 2023 byl oproti „dálničním“ rokům, co se terénu týče poklidnější. Společně s kolegy se podílela na terénních akcích, např. v severní průmyslové zóně, v Heřmani, v budově bývalé okresní knihovny v Písku, na mohylovém pohřebišti u Údraže, nebo v intravilánu Smrkovic. Ze zpracování se zaměřila především na odebírání a odesílání vzorků z výzkumů na dataci C14, zaplňování databáze Musaion, nebo lepení keramiky.

Společně s kolegou Tomášem Hiltšcherem uspořádali výstavu *Dálnicí do pravěku*, která přibližovala archeologický výzkum, zajímavé nálezy a předběžné výsledky při stavbě dálnice D4 z Písku na Prahu. K výstavě proběhly i přednášky nejen pro školy, ale i pro širokou veřejnost. Rovněž se uskutečnily přednášky o dokladech osídlení v minulosti pro laickou veřejnost ve Slabčicích a v Klukách.

Vzhledem k oblasti svého zájmu, kterým je archeologie smrti a antropologie, se zúčastnila několika archeologických výzkumů mimo gesci Prácheňského muzea jako antropolog (např. odkryv únětického pohřebiště a lidských ostatků v sídlištních jamách z doby římské v Dobrovicích, další etapa výzkumu šibenice u Nepomuka, či revize ostatků z únětické kultury u Lochenic pro Univerzitu Hradec Králové). Mimo povinnosti muzejní archeoložky rovněž přednášela na Jihočeské univerzitě.

Účastnila se řady konferencí a seminářů, jako například *31. setkání Arge – Archeologická skupina Bavorsko / západní a jižní Čechy / Horní Rakousko* v Plasích (21.–24. 6. 2023) s přednáškou *Human graves behind the cemetery wall near the church of St. Elisabeth in Třeboň, dist. Jindřichův Hradec* (s Gabrielou Kocinovou a Janem Kocinou) a dále *Metagenomic analysis of bacteria from skeletal remains. The ancient DNA or living bacterial spores?* (s Jaroslavem Pavelkou, Lubošem Chroustovským, Radkem Šimou, Kryštofem Korejsem, Marií-Dorothe Klaisnerovou, Davidem Daněčkem, Pavlem Drnovským, Kateřinou Černou).

Martin Pták, nastoupil v červenci na rodičovskou dovolenou. Na začátku roku se podílel na rozsáhlé záchranné akci na staveništi galvanovny v průmyslové zóně. V březnu a dubnu pak vedl rozsáhlý odkryv sídliště ze 13. století na parcele rodinného domu v prostoru před pohostinstvím v Heřmani. Dále se podílel na řadě drobných, vesměs negativních akcí. Pokračoval v laboratorním ošetření a zpracování nálezů z minulých sezon a přípravě nálezových zpráv. Též pokračoval v namátkové rekognoskaci archeologických památek na Písecku a v dalších regionech jižních a jihozápadních Čech.

Mimo povinnosti muzejního archeologa přednášel na Jihočeské univerzitě. Nadále byl zapojen do projektu NaGAČR – *Na okraji neolitizace: strategie prvních zemědělců na jihu Čech*. Na konci roku pak prováděl za AU FF JU rozsáhlý předstihový výzkum zaniklé středověké vesnice Jenišovice nedaleko Milevska, kde je plánováno rozšíření městské skládky. Působil též ve Volyni, kde se mimo terénní aktivity podílel na stavbě repliky pece kaselského typu. Pracovník dalším rokem pokračoval v doktorském studiu na Ústavu pro archeologii FF UK v Praze a přípravě disertační práce. Nadále předsedal jihočeské pobožce České archeologické společnosti a v červnu organizoval její plenární setkání, tentokrát v Táboře.

Účastnil se též řady konferencí a seminářů. Předně se jednalo o Plenární zasedání jihočeské pobočky ČAS v Táboře s referáty: *Radčice (ST)- záchranný archeologický výzkum v poloze v Lánech*, dále *Údraž (PI) poloha Pálčice – záchranný výzkum raně středověkého mohylového pohřebiště a Několik poznámek k archeologickému náčiní Bedřicha Dubského, Terénní výzkumy neolitického osídlení jižních Čech*. Účastnil se mezinárodního setkání *31. Treffen Archäologische Arbeitsgemeinschaft Ostbayern/West- und West- und Südböhmen/ Oberösterreich* v Plasích s postery: *Frühmittelalterliche Festung Prácheň bei Horažďovice (Südböhmen)*, dále *Karlův hrádek bei Purkarec – ein archäologisches Projekt* (s R. Krajícem, D. Kovářem a J. Šindelářem) a *Hände in Ton: Mittelalterliche und moderne Ziegelei und Töpferei: Archäologie, Experiment und Präsentation für die Öffentlichkeit in Volyně (Südböhmen)*. (s K. Skalickým, J. Markem, J. Frydryškem a J. Černou). Účastnil se též semináře *Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů*, Deštné v Orlických horách, 17.–19. listopadu 2023 s referáty *Cihlářské a hrnčířské pracoviště ve Volyni: výstavba, provoz, edukace* (s K. Skalickým, J. Markem, J. Frydryškem a J. Černou) a *Výroba replik středověkých reliéfních dlaždic: předlohy, metody, výsledky a výhledy*.

Vlastimil Kozák, dlouholetý spolupracovník Prácheňského muzea, se podílel na činnosti archeologického oddělení již v první polovině roku jako brigádník. Spolupůsobil především na terénních akcích, jimiž byl výzkum v prostorách výstavby závodu galvanovny a dokončení několikaletého výzkumu na trase dálnice D4 a jejich následném zpracování. Od srpna pak nastoupil jako náhrada za kolegu Ptáka na zkrácený úvazek a pokračoval především v terénních částech výzkumů, např. mohyl v Údraži a předběžném výzkumu ve Smrkovicích. Zajistil část archeologických dohledů a věnoval se dále zpracování předchozích výzkumů. Většinu času mimo terén pak věnoval zpracování a inventarizaci kovových a dalších nálezů, které byly získány při výzkumech a detektorových průzkumech v posledních několika letech. Mimo činnost samotného archeologického oddělení se podílel na výpomoci při zajišťování dalších muzejních akcí, jako byla například Muzejní noc. V případě potřeby vypomáhal technickému oddělení se stěhováním dočasných výstav, kdy se nejtěžším úkolem stalo přemístění fosilního pařezu do prostorů lapidária.

BIBLIOGRAFIE JAROSLAVA JIŘÍKA ZA ROK 2023

KNIŽNĚ:

- *Královské klenoty ze Mšce a Řevničova. Unikátní nálezy z období stěhování národů ze středních Čech. Rakovník. [ISBN 978-80-85081-45-9]* (s K. Blažkovou, J. Bezákovou a kol.)
- *Royal Insignia of Late Antiquity from Mšec and Řevničov. Magnificent Finds from the Migration Period from Central Bohemia. Rakovník [ISBN 978-80-85081-46-6]* (s K. Blažkovou, J. Bezákovou, B. Agerem a kol.)

KAPITOLA V KNIZE:

- *Úvod. In: Leopold Pospíšil, Obchodníci z „doby kamenné“. Papuánští Kapaukové z Nové Guineje. Červený Kostelec, s. 9–10. [ISBN 978-80-7465-626-2]* (s M. Soukupem)
- *Per aspera ad astra. Příběh antropologa profesora Leopolda Jaroslava Pospíšila. In: Leopold Pospíšil, Obchodníci z „doby kamenné“. Papuánští Kapaukové z Nové Guineje. Červený Kostelec, s. 11–24. [ISBN 978-80-7465-626-2]* (s M. Soukupem)
- *Etnografie Nové Guineje a poznávání Kapauků. In: Leopold Pospíšil, Obchodníci z „doby kamenné“. Papuánští Kapaukové z Nové Guineje. Červený Kostelec, s. 25–33. [ISBN 978-80-7465-626-2]* (s M. Soukupem)

STUDIE:

- *Nález keramiky z období počátků píseckého hradu. Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022. Písek, s. 145–159. [ISBN 978-80-86193-80-9]* (s M. Ptákem a T. Hiltsherem)
- *Komu patří kultura? Vesmír 102, květen 2023, s. 2–5. [ISSN 1214-4029]* (s M. Soukupem)

BIBLIOGRAFIE TOMÁŠE HILTSCHERA ZA ROK 2023

KNIŽNĚ:

- *Raně středověké mohyly v Čechách: Early medieval barrows in Bohemia. Archeologie ve středních Čechách. Supplementum, 2. Praha: Ústav archeologické památkové péče středních Čech. [ISBN 978-80-86756-24-0]* (s M. Lutovským, A. Benešem, R. Bláhou, J. Cíglbauerem, P. Hejhalem, T. Janákovou, J. Johnem, M. Kučerou, M. Metličkou, M. Potůčkovou, P. Rokoskou, D. Stolzem a H. Svobodovou)

STUDIE:

- *Nález keramiky z období počátků píseckého hradu. Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022. Písek, 145–159. [ISBN 978-80-86193-80-9]* (s J. Jířkem a M. Ptákem)

BIBLIOGRAFIE ERIKY PRŮCHOVÉ ZA ROK 2023:

STUDIE:

- *Vícečetné hroby únětické kultury. Nové objevy z Roudnice nad Labem (okr. Litoměřice) a z Chleb (okr. Nymburk). Památky archeologické CXLV, 37–89. [ISSN 0031-0506 (Print), e-ISSN 2570-9496 (Online), DOI 10.35686/PA2023]* (s O. Švejcem, P. Křišťalem, M. Třepným, J. Kuljavceva Hlavovou, L. Papacem, M. Ernéem)

BIBLIOGRAFIE MARTINA PTÁKA ZA ROK 2023:

STUDIE:

- *Reliéfní dlaždice se slonem z hradu Žvíkova. Archeologické výzkumy v jižních Čechách 36, 211–216. [ISBN 978-80-7646-028-7]*
- *Nález keramiky z období počátků píseckého hradu. Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022. Písek, 145–159. [ISBN 978-80-86193-80-9]* (s J. Jířkem a T. Hiltsherem)

Knihovna a studovna

VEDOUČÍ — MGR. JAN ADÁMEK
MGR. ET MGR. BOHUMÍR BERNÁŠEK

Během roku se knihovnick **Bohumír Bernášek** věnoval běžné knihovní agendě: kontrole depozitářů a revizím svazků, zpracování fondu, akvizicím, vyřizování badatelských dotazů a službám badatelům ve studovně. Pravidelným a velmi váženým badatelem se stal prof. PhDr. František Šmahel, DrSc., dr. h. c. mult. Do knihovního fondu nově přibýlo 188 svazků, přičemž zvláštní zmínky zaslouží následující větší přírůstky. Jana Grulichová, žijící na chalupě v Křenovicích, věnovala muzejní knihovně darem několik desítek svazků z pozůstalosti po manželovi, PhDr. Tomáši Grulichovi. Bývalá kurátorka výtvarných podsbírek Prácheňského muzea v Písku, Irena Mašíková Konstantová, darovala ze své odborné knihovny publikace výtvarného a encyklopedického zaměření. Z duplicit knihovny Státního oblastního archivu v Třeboni, pobočky Třeboň, jsme rovněž darem získali řadu odborných knih a časopisů. Zmínit musíme i nevšední vstřícnost senátora Parlamentu České republiky, starosty města Hluboká nad Vltavou a v neposlední řadě i antikváře, Ing. Tomáše Jirsy, MBA, od kterého jsme s výraznou slevou nakoupili pro muzejní knihovnu několik chybějících ročníků časopisu Umění z let 1933–1946. Pokračovaly také práce na obnově poškozených svazků v Ateliéru Krupka v Úvalech u Prahy a nových vazbách odborných a regionálních periodik u pana Petra Totína ve Vodňanech. Článkem v muzejní ročence za rok 2023 se podařilo uzavřít mapování knižní pozůstalosti a životních osudů významné regionální osobnosti, Theodora Kopeckého.

V rámci odborných aktivit přednášel Bohumír Bernášek dne 31. ledna v cyklu přednášek pro písecký Seniorpoint o píseckých kašnách, studnách a vodárnách, 13. července na návsi ve Smrkovicích o historii a výsledcích restaurátorského průzkumu smrkovické návesní kaple P. Marie a 7. listopadu v Muzeu středního Pootaví ve Strakonici o Jitexu a řízené industrializaci jižních Čech. Kurátorsky se podílel na přípravě dvou výstav. V Prácheňském muzeu v Písku výstavy Skálové – živobytí malby v 19. století a v Galerii výtvarného umění v Chebu, pobočce Retromuseum Cheb, výstavy Pro každého něco až z Aše. Tosta 1946–1999. K oběma výstavám vznikly rovněž doprovodné odborné monografie, v Chebu proběhla za účasti kurátorů dne 29. listopadu komentovaná prohlídka.

Dne 5. května představil Bohumír Bernášek Prácheňské muzeum na prezentaci jihočeských krajských muzeí v bavorském Schönsee. K milým pracovním aktivitám patřila účast na konferenci Schwarzenbergové a Orlicko dne 9. června a na slavnostním otevření Archeoskanzenu v Trocnově dne 8. září.

Jan Adámek, o jehož činnosti je referováno na jiném místě, se na tomto pracovišti, kde spravuje podsbírku staré muzejní knihovny, věnoval zejména práci na provenienčním rejstříku tisků do roku 1850. Pokračoval, formou zadávání do jednoduché tabulky, vyplňováním o svazcích od skříně XIII., kde registroval veškeré údaje o předchozích majitelích knih, ať již jsou vyjádřeny ve formě přípisů či podpisů, razítek, exlibris (o jednom z nich pojenává samostatný příspěvek v této ročence) nebo supralibros; zároveň registroval zajímavé či hodnotné vazby. Práce je přípravou na chystanou profilovou výstavu muzejní knihovny v roce 2025. Chystal také vybrané tisky pro konzervování a restaurování, svěřované výše zmíněnému Ateliéru Krupka.

Do muzejní knihovny věnovala paní Milada Jiroušková z Podolí I dva staré tisky:

a) *Nábožný horlivý vůdce do města svatého nebeského Jeruzaléma / aneb Kázání vejiroční sváteční / někdy porozdílně hlásané skrze vysoce důstojného / urozeného / a vysoce učeného P. P. Pavla Josefa Axlara / Písma s. doktora / král. hlavního kostela svatého Víta na hradě Pražském preláta / a kapitolního děkana* (Praha 1720), poškozeno, v polokožené vazbě, papírový potah na obou deskách potrhán.

b) *kancionál* (17. století), prozatím neurčené torso, prvních 400 stran a konec chybí, desky jsou také ztraceny, pravý horní roh zadní části dochovaného knižního bloku poškozen hlodavci.

BIBLIOGRAFIE JANA ADÁMKA ZA ROK 2023

– viz strana 35

BIBLIOGRAFIE BOHUMÍRA BERNÁŠKA ZA ROK 2023

KAPITOLA V KNIZE:

– *Historie rodu Skálů – píseckých malířů, in: Skálové – živobytí malby v 19. století, Písek, s. 7–25 [ISBN 978-20-86193-79-3]*

– *Pro každého něco až z Aše. Tosta 1946–1999, Cheb [ISBN 978-80-87395-58-5] (s Janou Pokornou Kalouskovou)*

ČLÁNEK:

– *Tiskař a nakladatel Theodor Kopecký, jeho rodinné vazby a knižní pozůstalost v knihovně Prácheňského muzea, in: Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022, s. 183–211 [ISBN 978-20-86193-80-9]*

Oddělení přírodních věd

VEDOUČÍ — RNDR. JIŘÍ ŠEBESTIAN, CSC.

PRACOVNÍŠTĚ ZOOLOGIE

RNDR. JIŘÍ ŠEBESTIAN, CSC.

V oblasti péče o sbírky proběhla i v roce 2023 v zoologickém oddělení zákonem požadovaná periodická revize 10 % sbírkových předmětů ze všech čtyř zoologických podsbírek (bezobratlí, bezobratlí exotičtí, obratlovci a obratlovci exotičtí). Pravidelné ošetření depozitárních prostorů proti hmyzu škodícímu sbírkovým předmětům bylo provedeno 18. dubna 2023. Další je opět naplánováno na jaro 2024.

V oblasti prezentační zoolog připravil jako kurátor výstavu o ohromující pestrosti namlouvacích strategií a způsobů rozmnožování ve světě zvířat *Milování v přírodě – nejdůležitější akt na světě pohledem přírodovědy* (1. 3. – 28. 5.). Základ výstavy byl zapůjčen z Vlastivědného muzea Olomouc a podstatně doplněn v Písku. V rámci výstavy vedl zoolog celkem 7 komentovaných prohlídek pro veřejnost a 32 pro školy. Na výstavu zval také při 6 přednáškách v Písku a okolních obcích. Druhou výstavu v tomto roce – *Broučci, které bychom měli znát*, přichystal zoolog pro výstavní síň v Památníku Protivín. Připomínala významného popularizátora entomologie a autora mnoha atlasů a určovacích klíčů Vladimíra Javorka.

Stěžejní částí výzkumu muzejního zoologa je dlouhodobé sledování ptačího společenstva v národní přírodní památce Řežabinec. Jeho výzkum metodou bodového transektu probíhá nepřerušeně již od roku 1980 a i letos provedl zoolog každý měsíc jedno sčítání. Pravidelnost a dlouhodobost je hlavní a velmi ceněnou devizou našich výzkumů ve vědecké komunitě a umožňuje nám srovnání vývoje ptačího společenstva v době hnízdění a také zhodnocení významu rezervace pro protahující a zimující ptáky.

Neinvazivními metodami typu sčítání na bodovém transektu nelze získat všechny potřebné znalosti o ptačím společenství rezervace. Proto od roku 2003 probíhá také výzkum rezervace metodou CES (Constant effort sites = Místa s konstantním úsilím). Při této metodě dochází k pravidelnému „nabírání“ vzorku ptačí populace odchytem do stále stejného množství sítí stojících na stále stejných místech jedenkrát v každé dekádě během celé hnízdní sezóny. Lze tak postihnout populační vývoj i skrytě žijících druhů, které sčítání neinvazivními metodami nezachycuje, a lze tak zjišťovat i řadu dalších údajů jako např. podíl mláďat přežívajících do dalších let, přežívání dospělých ptáků, věrnost hnízdišti apod. V tomto roce bylo provedeno dalších 10 odchytů touto metodou.

Třetí metodou výzkumu ptačí populace v NPR Řežabinec, která probíhá pravidelně již od roku 1977, je letní kroužkovací akce *Acrocephalus*, kterou začal dr. Pecl a nový zoolog ji vede od roku 2003. Letos proběhl již 47. ročník. Podrobnou zprávu o této akci naleznete v odborné části této výroční zprávy.

Podklady získané komplexním výzkumem rezervace slouží při osvětově výchovném využití rezervace pro veřejnost i žáky okolních středních a základních škol, včetně píseckých, dále jako podklady pro orgány ochrany přírody (např. ke zpracování plánů péče pro obhospodařování rezervace) a zobecněné získané poznatky bývají publikovány v mezinárodních vědeckých časopisech. V roce 2018 se rozběhl i projekt na výzkum obratlovců v Píseckých horách, probíhající ve spolupráci s Lesy města Písku a Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky. Pravidelné kontroly probíhaly i v roce 2023.

Zoologické pracoviště vyhledalo v tomto roce 11 badatelů, dotazů a konzultací z řad veřejnosti proběhlo prostřednictvím e-mailu či telefonu celkem 37. Badatelé byli profesionální zoologové a studenti vysokých škol. Práce Společnosti pro výzkum a ochranu fauny – Zoogeos Bohemia byla v tomto roce ukončena.

I nadále pracoval zoolog jako předseda Zoologické komise Asociace muzeí a galerií (AMG) a zúčastňoval se pravidelně zasedání senátu AMG v Praze. I v tomto roce se podařilo uspořádat konferenci zoologů muzeí a ochrany přírody – tentokrát v NP Podyjí a dalších přírodních rezervacích v okolí Znojma. (13. až 15. 9.)

Od prosince 2022 se muzejní zoolog stal členem nákupní komise Jihočeského muzea v Českých Budějovicích. I v roce 2023 muzejní zoolog pomáhal při ochraně přírodních rezervací v Jihočeském kraji (včetně NPR Řežabinec) jako Strážce ochrany přírody. Výsledky vědecko-výzkumné práce zoolog prezentoval na Konferenci zoologů muzeí a ochrany přírody v Havraníkách (13.–15.9.) a konferenci Kroužkovací aktiv v Kostelci nad Černými lesy (4.–5. 11.). V rámci dlouhodobého sledování Ptačích oblastí evropské soustavy ochrany přírody Natura 2000 působí zoolog jako koordinátor v Ptačích oblastech (dále jen PO) Řežabinec, Českobudějovické rybníky, Hlubocké obory a v PO Údolí Otavy a Vltavy a spolupracuje i v PO Novohradské hory a Šumava. Dále se opět zapojil do projektu Mezinárodního sčítání zimujících vodních ptáků a sčítání orlů mořských.

Jako člen vedení Skupiny pro výzkum chřástala polního při České společnosti ornitologické koordinoval zoolog celorepublikový výzkum tohoto ptáka z Červeného seznamu celosvětově ohrožených druhů. Sám pak prováděl monitoring, odchyt a kroužkování chřástalů v PO

Novohradské hory a PO Šumava (pravý břeh Lipna). I nadále se podílel na práci Jihočeského ornitologického klubu – Jihočeské pobožce České společnosti ornitologické. Jako recenzent posuzoval zoolog v roce 2023 jeden článek pro periodikum České společnosti ornitologické – Sylvia.

V rámci programu osvětově výchovné činnosti muzea zajišťuje zoolog muzea přednášky cestovatelsko-přírodovědného cyklu. Letos jich proběhlo osm.

Další aktivitou zoologa byly přednášky a exkurze pro veřejnost. Pravidelné každoroční akce letos proběhly po delší době všechny: Vítání ptačího zpěvu, letní Akce Acrocephalus i podzimní Ptačí festival. Vedle výše zmíněných přednášek k výstavě Milování v přírodě proběhlo také celkem 35 celodenních akcí ekologického a ornitologického vzdělávacího programu pro základní školy z Písku a okolí. Zoolog muzea pomáhal při přípravě žáků na žákovskou vědeckou konferenci České spol. ornitologické.

Pokračovala i spolupráce se sdělovacími prostředky. Zprávy o zoologickém dění v Prácheňském muzeu proběhly soukromými i veřejnoprávními televizními i rozhlasovými stanicemi, regionálním i celostátním tiskem i zpravodajskými internetovými servery. Vedle toho požadovaly sdělovací prostředky vyjádření zoologa k zimování kormoránů (10. 1. ČT), zimování vodních ptáků na Řežabinci (14. 1. ČRo CB), rekultivace Vávrovských rybníků (17. 3. ČT), výskytu orla kamčatského na Třeboňsku (9. 12.) a časným a předčasným příletům některých ptačích druhů v naší přírodě (9. 12. ČRo CB) a k Akci Acrocephalus (23. 7. ČRo CB, ČT a regionální tisk). Zoolog byl také pozván do pořadu ČRo CB Jihočeši (vysíláno 9. 12.). Pokračovala i pravidelná spolupráce s paní redaktorkou Jitkou Cibulovou Vokatou z Českého rozhlasu České Budějovice (pořad Máme rádi zvířata).

Pravidelným úkolem zoologa je i odborný dohled nad provozem expozice se živými rybami *Ryby a rybářství*. Technicky zajišťuje provoz expozice živých ryb i po odchodu do důchodu pan J. Kurz, kterému za to velmi děkujeme. Za podporu a spolupráci děkujeme i rybářům z Prvního českého rybářského spolku v Písku – především panu hospodáři Lechnýřovi a pánům Bělemu, Bartošovi a Chalupskému.

BIBLIOGRAFIE ZA ROK 2023

ČLÁNKY:

- *Milování v přírodě, Protivínské listy XXXII/2023, č.3, březen 2023, s. 14-15 [reg. MK ČR č. E 11443]*
- *Polák velký – pták roku 2023, Protivínské listy XXXII/2023, č.4, duben 2023, s. 12 [reg. MK ČR č. E 11443]*
- *Setkání zoologů v Ústí nad Labem. Věstník AMG 2/2023, s. 26-27, [ISSN 1213-2152]*

PRACOVISŤE GEOLOGIE

ING. JAROSLAV CÍCHA

Základní náplní činnosti pracoviště byla jako každoročně péče o geologické podsbírky muzea, povinné inventarizace, čištění a sbírkové zpracování mineralogických a petrografických vzorků. Důležitá změna nastala ve způsobu vedení sbírkové evidence. Došlo ke kompletnímu přechodu na evidenci v on-line systému Museion, který díky svému vývoji již umožňuje i evidenci geologických sbírek. Do konce roku byly v součinnosti s firmou Axiell do systému Museion převedeny všechny stávající evidenční záznamy geologických podsbírek z aplikace Demus, doposud pro sbírkovou evidenci geologickým pracovištěm používané. Navrženy a zadány byly rovněž podklady pro tvorbu potřebných chybějících tiskových sestav pro tisk sbírkových etiket a geologických karet systematické evidence.

Mimořádný přírůstek do geologických podsbírek představoval dar kompletní mineralogické sbírky z pozůstalosti sběratele Václava Maršálka, kterému je věnován samostatný příspěvek. V terénu se uskutečnila řada sběrných, dokumentačních a průzkumných prací, zaměřených na hmotnou dokumentaci k topografické mineralogii Písecka a Prácheňska. Ve spolupráci s Odborem životního prostředí KÚ Jihočeského kraje, Správou jeskyní ČR a dalšími subjekty pokračovaly práce na dokumentaci jihočeských krasových lokalit a míst historické podzemní těžby nerostných surovin v souvislosti s pracemi na připravované publikaci *Jihočeské podzemí*.

Geolog muzea po celý rok poskytoval studentům, badatelům i dalším zájemcům konzultace ke geologické problematice, určoval mineralogické a petrografické vzorky a na požádání podával skupinám odborný výklad v geologické expozici. Pro geology – odborníky a studenty gymnázia vedl několik terénních exkurzí. Geolog muzea pracoval též jako člen redakční rady přírodovědného Sborníku Jihočeského muzea v Č. Budějovicích, kde zajišťoval příspěvky a recenzenty z geovědních oborů. Závěrem roku uspořádal tradiční *Předvánoční burzu minerálů*, jejíž 26. ročník úspěšně proběhl v hale Elim na píseckém Výstavišti.

BIBLIOGRAFIE ZA ROK 2023

ČLÁNKY:

- *Andalusitové pegmatity Písecka. Minerál, 31, 1, s. 62-66 [ISSN 1213-0710]*
- *Klinohumitové mramory s akcesorickými žr-minerály od Volar (Šumava, moldanubikum). Sborník Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, Přírodní vědy, 63, s. 5-20 (se S. Houzarem a M. Novákem) [ISSN 0139-8172]*
- *Mohylové a ploché žárované pohřebiště v polní trati „Na Markovci“ u Oldřichova (okr. Písek), výzkumy v letech 1869, 1973 a 2012-2013. Archeologické výzkumy v jižních Čechách 36, s. 83-188 (s J. Michálkem, J. Machartem, J. Chocholem, L. Kovačikovou, A. Plecerovou a T. Šálkovou) [ISSN 0231-8237]*

Ekonomické oddělení

VEDOUCÍ — EVA STELLNEROVÁ

IRENA KARVANOVÁ, PETRA SAMCOVÁ, PETRA HODOUŠOVÁ, LENKA BOLARDTOVÁ, JANA TACLOVÁ

Všichni pracovníci ekonomického oddělení zajišťovali chod návštěvnického provozu, starali se zejména o vstřícný přístup k návštěvníkům, prodej vstupenek a zboží v pokladně a muzejním obchodě, též i za velké pomoci Jarmily Kotalíkové a Václavy Komarové. Brigádníci – dozorcí expozic – zajistili prohlídku expozic muzea. O pedagogické programy se starali naši pedagogičtí pracovníci Josef Novák a na zkrácený úvazek Klára Koubová.

Průvodcovské a správcovské služby v pobočce Památník A. Heyduka po celou návštěvnickou sezonu obstarávala Jana Taclová. V Památníku města Protivína průvodcovaly Helena Majdlová a Veronika Hornátová.

Ekonomka Eva Stellnerová zajišťovala chod muzea po personální a účetnické stránce, předávala zpracovaná data zřizovatelé a příslušným úřadům, zpracovávala veškeré poskytnuté granty, školila se v nových vyhláškách a dbala o průběžné a rovnoměrné čerpání rozpočtu.

HOSPODAŘENÍ MUZEA V ROCE 2023:

NÁKLADY (V KČ)

Spotřeba materiálu	926 529,83
Spotřeba energie, plyn, vodné	1 466 242,51
Prodané zboží	209 973,61
Opravy a udržování	1 522 942,51
Cestovné	132 225,44
Ostatní služby	15 908 068,00
Zákonné sociální pojištění	5 293 084,00
Jiné sociální pojištění	43 808,00
Zákonné sociální náklady	741 395,70
Ostatní náklady z činnosti	113 596,00
Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	416 740,00
Náklady z drobného dlouhodobého majetku	397 736,39
Kurzové ztráty	1 381,87
NÁKLADY CELKEM:	30 003 528,87

VÝNOSY (V KČ)

Tržby z prodeje služeb	1 386 879,40
Tržby za prodané zboží	236 014,00
Tržby z nájmu a pronájmu	33 190,00
Příspěvky a dotace na provoz	28 160 000,00
Příspěvky – granty	59 137,68
VÝNOSY CELKEM:	30 067 541,08
VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ – ZISK	64 012,21

PRACOVISŤE MUZEJNÍ PEDAGOGIKY

MGR. JOSEF NOVÁK, MGR. KLÁRA KOUBOVÁ, 0,75 ÚVAZKU,

Edukační programy přivedly do muzea opět o něco více dětských návštěvníků než v roce předchozím. Celkem to bylo 6 155 žáků a studentů, které doprovodilo 589 učitelů. Pokud připočítáme ještě děti z Muzejní noci a z městské protivínské slavnosti, které si vyráběly v kreativní dílně, a děti ze soutěže Jan Hus následovníkům, kde každoročně zajišťujeme jedno stanoviště, blížíme se počtu 6 500. Celkový počet byl rozložen do 334 programů. Ty si spravedlivě dělí mezi sebe oba muzejní pedagogové, přičemž v adventu poprvé využili pomoci externí lektorky, aby bylo možné zvládnout prosincový nápor. Vždy dva dny v týdnu tak chodila vypomáhat Kateřina Poskočilová.

Jednotlivé edukační aktivity pracoviště jsou podrobně popsány v této výroční zprávě pod názvem Edukační nabídka Prácheňského muzea v Písku v roce 2023 (strana ...).

V roce 2022 navázaná spolupráce s Muzeem romské kultury a Ústavem pro studium totalitních režimů, s nimiž jsme společně získali grant od německého fondu, se na začátku roku slibně rozběhla. Výstupem měly být dějepisné sešity, komiks, edukační program a výstava, to vše na téma holokaustu Romů na Písecku. Práce však byla brzy po začátku přerušena vlivem personálního zemetřesení v ÚSTR a vzhledem k tomu, že smlouvy ke grantu ještě nebyly závazně podepsány, jsme následně z projektu vystoupili. Zásadní změny v řešitelském týmu nedávaly záruku hladké spolupráce a tak se ukončení projektu ukázalo jako jediné možné.

Muzejní pedagogové se dále vzdělávali, neboť pro jejich práci je to značně potřebné. K. Koubová zamířila do Mělníka na každoroční *Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci* pořádané Komisí pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku při AMG, tématem roku 2023 byla Edukace v malém muzeu. Velmi podnětný byl také workshop Muzea Říčany na téma *Úvod do tvořivé hry*, který vedla lektorka Carolina Sidon v Cassiopei v Českých Budějovicích.

V oblasti **marketingu** se Klára Koubová starala o pravidelné vkládání příspěvků na sociální síť Facebook. Každý týden posílala příjemcům muzejních novinek informační email s chystanými akcemi, adresář se snažila průběžně rozšiřovat. V rámci uzavřených dohod o mediální spolupráci každý týden publikovala krátký článek v týdeníku Písecké postřehy a 2× měsíčně v Píseckém světě, který vychází jednou za 14 dní. Mimo tuto pravidelnou inzerci spolupracovala na neplacených i placených propagačních textech či audio výstupech s dalšími médii – Píseckým deníkem, Českým rozhlasem, Rádiem Blaník, Countryradiem, Jihočeskou drbnou, Jihočeskou televizí, Mladou frontou DNES, Zpravodajem města Písku aj. Médii též během roku rozeslala osm tiskových zpráv týkajících se větších výstavních či jiných muzejních počinů, komunikovala s novináři. Pravidelně též předávala muzejní program spolupracujícím institucím, pracovala na následných korekturách, vkládala pozvánky do databáze Centra kultury a portálu Píseckem, který shromažďuje kulturní akce z širší oblasti Písecka, Blatenska, Vodňanska a Strakonicka.

Větší marketingovou podporu si vyžádala výstava *Svatý hřeb z Milevska*, ke které bylo třeba zajistit několik billboardů, výlep plakátů mimo Písek a další inzertní prostor. Ve spolupráci s tiskovým oddělením KÚ JČK byla v přednáškovém sále muzea uspořádána tisková konference, kde byla novinářům vzácná relikvie prezentována. Následně v týdnu po Velikonocích proběhlo v muzeu odborné kolokvium na téma hřebu, kde K. Koubová zajišťovala přihlašování účastníků, občerstvení a hladký průběh.

Pro propagaci dalších větších výstavních počinů zajistila kampaň na billboardech (výstavy *Skálové – Živobytí malby v 19. století* a *Pojďme mezi lidi* a propagace Heydukova památníku během léta). Na webu Prácheňského muzea se starala o aktualizaci záložky Pro školy s aktuální nabídkou edukačních programů a publikovala v sekci Blog dva rozhovory – jeden s ředitelem Jiřím Práškem o nastávající sezóně a druhý s kolegou Jiřím Šebestianem o výzkumu na Řežabinci.

Podle potřeby K. Koubová také spolupracovala s Odborem kultury a památkové péče KÚ JČK. V rámci této části úvazku K. Koubová absolvovala dvě marketingová školení, která vedli lektori Otta Kovařík a Tomáš Jarolím z Chilli production a jedno setkání pracovníků v cestovním ruchu organizované domácí destinační společností v Muzeu středního Pootaví ve Strakonících. K. Koubová se také celý rok starala o aktuální podobu informační vitríny před radnicí.

ÚČAST NA SEMINÁŘÍCH A ŠKOLENÍCH

- *Škola muzeu, muzeum škole 10*, téma: Regionální učebnice, Badatelská výuka v muzeu krok za krokem, Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG, Muzeum hlavního města Prahy, Praha, 20. 3. (Koubová)
- *Když učí knihovník*, lektor: Mgr. Richard Macků, Ph.D. (PedF JČU ČB), M.K. Písek, 27. 4. (Novák)

- *Zahradní slavnost ve městě Freyungu* (DE), prezentace PMP v rámci programového bloku organizací zřízených Jihočeským krajem, 16.–18. 6. (Novák)
- *Letní škola pro učitele a učitelky dějepisu a společenských věd*, téma: Starší dějiny, Filosofická fakulta Univerzity Karlovy a Centrum současného umění DOX, Praha, 24. 8. (Koubová)
- *Aktuální trendy v muzejní prezentaci a edukaci VII*, kolokvium, téma: Edukace v malém muzeu, Komise pro práci s veřejností a muzejní pedagogiku AMG a Regionální muzeum Mělník, Mělník, 1.–3. 10. (Koubová)
- *Úvod do tvořivé hry*, lektorka: Carolina Sidon (Muzeum Říčany), Cassiopeia České Budějovice, 31. 10. (Koubová)
- *Marketingové školení*, téma: Jak být odlišný v on-line prostředí, lektori: Otta Kovařík, Tomáš Jarolím, Chilli production, Pluhův Žďár/Orlík nad Vltavou, 13.–14. 6. /8. 11. (Koubová)
- *Dobré otázky (nejen) pro environmentální výchovu*, lektorky: Mgr. Jana Modrá (Střevlík) a PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D. (PF UK), Prácheňské muzeum v Písku, 27. 11. (Koubová)

BIBLIOGRAFIE K. KOUBOVÉ ZA ROK 2023

ČLÁNEK:

- *Výukový program pro předškoláky S človíčkem do minulosti 2*, in: *Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022*, s. 229–234 [ISBN 978-80-86193-80-9]

Technické oddělení

VEDOUCÍ — DANA KOZÁKOVÁ

Na začátku roku probíhaly nejprve administrativní práce ohledně dokončení inventur svěřeného majetku a financí. Výsledek inventury byl bezztrátový.

Následně byly zajištěny a postupně během ledna a února byly v muzeu i na všech pobočkách provedeny revize elektrického zabezpečovacího a požárního systému, přenosu signálu z těchto zařízení, hasicích přístrojů a požárních hydrantů, plynového kotle a komínů a taktéž byla provedena revize tlakových nádob. Proběhla pravidelná revize výtahu i podrobná odborná zkouška provozuschopnosti tohoto zařízení.

Došlo k výměně většího počtu telefonních aparátů a telefonní stanice v pokladně muzea. V únoru byla v prostorách pavlánu firmou Etna provedena instalace nového osvětlení.

V prostorách muzea a taktéž na pobočkách byla provedena výmalba. Jednalo se o těžko přístupné prostory především nad schodištěm do Galerie českých panovníků, které byly velmi promáčeny a poškozeny havárií vody v prostoru sladovny. Dále byly opraveny a vymalovány další menší prostory v různých částech muzea. Došlo také na obnovu nátěrů a výmalbu schodiště v Památníku města Protivína. V Památníku Adolfa Heyduka byly firmou Čermák odborně vyčištěny koberce a taktéž tato firma zde i v celém muzeu provedla umytí všech oken. Následně byly před novou sezónou provedeny drobné opravy inventáře poboček a proběhl jejich důkladný úklid.

Technické oddělení zajistilo s pomocí dalších zaměstnanců pečlivý úklid expozic, vitrín i exponátů. Na podlahy byl použit zakoupený speciální čistící stroj. V expozici ryb proběhla na jaře rozsáhlá a náročná výměna filtračního systému, částečná úprava interiéru samotných akvárií a povrchové opravy krycích prvků. Do expozice taktéž přibyly některé nové druhy ryb.

Dne 6. března došlo k zahoření v půdních prostorách depozitáře etnografie. Po požárním zásahu a odborné kontrole byly nejprve zajištěny expertízy na přítomnost škodlivých látek. Po vyhodnocení bylo možno přistoupit k základním sanačním pracím. Prostory byly zajištěny náhradním mobilním zabezpečovacím systémem. Nepoužitelné vybavení bylo odborně zajištěno a odvezeno na místa k tomu určená. Byly pronajaty další úložné prostory, do kterých se postupně ukládal očištěný a ošetřený inventář poškozeného depozitáře.

V prostorách ostatních depozitářů byla provedena za použití speciálního plynu desinsekce

a desinfekce proti přítomnosti škodlivého hmyzu a plísní. Počátkem léta byly tlakově vyčištěny odvody odpadové vody a firmou Vertigo vyčištěny všechny okapy a okapové svody.

Fosilní pařez, který byl tři roky vystaven ve venkovních prostorách nádvoří muzea, byl přesunut do prostor lapidária, kde je i nadále v otevírací době volně k shlédnutí.

Z důvodu stáří zařízení byl firmou DOSY během roku opraven či vyměněn větší počet čidel, záložních zdrojů a dalších komponentů EZS. V pokladně muzea a v obchůdku byly odborně vyčištěny počítače pro přenos kamerového systému. Taktéž proběhla velká inspekční zkouška výtahu a kompletní výměna hydraulického oleje.

Ke konci roku byla na nádvoří kolem kašny provedena hloubková rekonstrukce cesty a jejího povrchu a došlo také na úpravu korun okrasných stromů.

V oblasti vozového parku byla provedena větší oprava dodávkového automobilu Ford Transit a oprava střechy osobního automobilu Škoda Octavia.

Dana Kozáková se snažila starat v průběhu roku o hladký provoz muzea. Kromě provozně technických věcí zajišťovala veškerou agendu ohledně výplaty mezd, stravenek, autoprovozu, vyúčtování energií, zajišťovala proplácení a evidenci pokladních dokladů a veškerou administrativu spojenou s evidencí a využíváním majetku. Účastnila se metodických dnů a školení souvisejících s výkonem pracovní pozice. Z důvodu požáru v depozitáři etnografie byla v dlouhodobé součinnosti s Hasičským záchranným sborem Jihočeského kraje a řešila další na to návazné situace s pojišťovnou a dalšími institucemi. Ke konci roku připravovala podklady a následně vyřizovala výběrová řízení na obnovu osvětlení a nákup nového dodávkového automobilu. Po odsouhlasení stavebního povolení začala připravovat podklady pro výběrové řízení na obnovu vyhořelého půdního depozitáře.

PRACOVISŤE ÚDRŽBY, ÚKLIDU A AUTOPROVOZU

LEOŠ BOLARDT, LUKÁŠ FAKTOR, VĚRA HÁJKOVÁ

O čistotu a pořádek se ve svých přidělených prostorech starala Věra Hájková, vypomohla vždy i s úklidem ostatních prostor, podílela se na přípravě vernisáží i při následném úklidu, vždy ochotně pomohla i s jinými pracemi, o které byla požádána. O druhou část prostor se staral Lukáš Faktor, který mimo jiné dbal i na úklid nádvoří, úpravu trávníku a provoz kašny. V době jeho nepřítomnosti ho vždy zastoupil kolega Leoš Bolardt. Oba pracovníci údržby se na úplném začátku roku zapojili do přípravy krátkodobé výstavy o výstavbě dálnice a následně do hlubšího úklidu vitrín a expozic

muzea. Vzhledem k požáru na začátku března jim připadl nepříjemný úkol prvotního úklidu, příprava úložných prostor a následné vystěhování inventáře depozitáře. Oba pracovníci se taktéž podíleli na stěhování fosilního pařezu, v květnu měli největší podíl na hladkém průběhu muzejní noci. Během roku se podíleli na všech instalacích výstav, na výstavách jednoho dne a celkově se starali o technické zázemí muzea a všech jeho poboček. Zajistili bezproblémový průběh všech vernisáží i literárních odpoledních. V rámci autoprovozu se starali o provozní stav přidělených vozidel a podíleli se na přepravě všech větších předmětů a na přepravě výstav. V adventním čase se opět postarali o výzdobu muzea i o pohodové předvánoční posezení. V zimním čase se starali o všechny přístupové cesty do muzea i o chodník před pobočkou.

FOTODOKUMENTAČNÍ PRACOVIŠTĚ

ING. TOMÁŠ DROPPA

Práce fotodokumentačního a taktéž grafického pracoviště byla opět velmi různorodá. Běžné každodenní dokumentační fotografování, ať už sbírkových předmětů nebo výstav a vernisáží, bylo v tomto roce „zpestřeno“ o akční reportáž v rámci požáru depozitáře a také o poněkud extrémní focení v zatopené josefské štolě, kterou někteří pracovníci muzea navštívili během odborné exkurze. Samozřejmostí byla pravidelná i nepravidelná fotodokumentace v rámci města Písku i jeho širšího okolí. Tou nejzajímavější a časově nejintenzivnější bylo zdokumentování všech 28 píseckých volebních místností během prezidentských voleb v lednu 2023.

Kromě práce fotografické zabírá velkou část i práce grafická, jakou je tvorba plakátů, katalogů k výstavám, prezentací do obrazovek nebo upoutávek na weby a sociální sítě. A samozřejmě také časově náročná sazba výroční publikace Prácheňské muzeum v Písku v roce 2022.

ÚČAST NA KULURNÍCH AKCÍCH:

– *Domovní znamení* — fotografická prezentace jak aktuálních, tak archivních fotografií z fondu Prácheňského muzea v rámci akce Neformálního klubu přátel města Písku v Divadelce 11. 12.

RESTAURÁTORSKÉ A KONZERVÁTORSKÉ PRACOVIŠTĚ

PETR NÁDĚJE, JAN VONDRÁŠEK

Petr Náděje v průběhu roku konzervoval 243 souborů a předmětů. Do konzervace je rovněž započteno čištění a ošetření sbírkových předmětů znečištěných a poškozených při požáru depozitáře. Tyto předměty byly očištěny od sazí a vhodně ošetřeny podle druhu materiálu šelakem nebo voskem na kovy Revax. Dále soubory železných a bronzových archeologických nálezů a dalších deponovaných předmětů z etnografické podsbírky.

Restaurováno bylo 22 předmětů. Například dětský proutěný kočárek a další předměty z etnografické podsbírky.

Jan Vondrášek na počátku roku zaměřil práce především na konzervaci předmětů v expozicích muzea a v pobočkách Památníku Adolfa Heyduka a Památníku města Protivína. Před začátkem sezóny opravil a znovu potáhl podstavec pod orchestrion. Pro výstavy Milování v přírodě a Zamilovaný Písek bylo třeba připravit množství nových výstavních prvků či upravit stávající. J. Vondrášek se podílel na instalaci většiny výstav, přesunu fosilního pařezu i na přípravě muzejní noci. Po požáru v depozitáři etnografie se podílel i na prvotních pracích na likvidaci a následně na přípravě regálů pro uložení exponátů. Poté postupně čistil a odborně ošetřoval jednotlivé předměty z tohoto depozitáře. Jednalo se především o starožitný nábytek. V expozici Ryby a rybářství byl nápomocen při instalaci nového filtračního systému a následně se postaral o renovaci krycích desek a jiných prvků v této expozici. V rámci studijní praxe vedl odborný dozor nad studentem SPŠ Volyně.

Sekretariát, prezentace

LENKA NÁDĚJOVÁ

Toto pracoviště zajišťuje agendu ISBN a povinných výtisků, vedení statistických údajů muzea a e-spisovnu. S tímto je spojena také práce administrátora pro uživatele informačních systémů Krajského úřadu.

Činnost v uplynulém roce spočívala jako v předchozích letech v běžné administrativě, dále v zajištění poštovní služby, archivaci dokumentů a koordinaci prací s externí IT firmou. Pravidelně probíhaly aktualizace a editace webových stránek muzea a vkládání akcí na další portály z oblasti kultury.

Před zahájením sezóny a v jejím průběhu bylo zajištěno doplnění průvodců expozicemi v angličtině a němčině, včetně tisku brožury. Pracoviště zajišťuje také drobné grafické práce, tvorbu vnitřních dokumentů a tiskovin muzea. Je zde zpracováván pravidelný měsíční program muzea, a to jak v tištěné, tak v elektronické verzi.